

Universitat
de les Illes Balears

**Títol: Centres ecoambientals al municipi de Sant Josep,
característiques, funcionament i proposta de millora.**

NOM AUTOR: *Antonio Ribas Ribas*

Memòria del Treball de Fi de Màster

Màster Universitari en Formació del Professorat

(Especialitat/Itinerari de *Biologia i Geologia*)

de la

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

Curs Acadèmic 2018-2019

Data 04/06/2019

Nom Tutor del Treball: Teresa Marí Marí

RESUM

El projecte centres ecoambientals a les Illes Balears està enfocat a promoure una educació ambiental de qualitat i organitzada als centres d'educació de tot l'arxipèlag. No obstant això, és un programa que té moltes virtuts però també molts defectes. En aquest treball es vol fer una aproximació al programa, fer-ne un anàlisi teòric, posteriorment fer-ne un anàlisi pràctic de la situació dels centres d'educació secundària que hi estan adscrits al municipi de Sant Josep, per a través d'un coneixement qualitatiu i experimental poder arribar a un seguit de conclusions de la situació, per finalment determinar un seguit de propostes de millora teòrica, per tal de provar de fer més eficient i efectiu l'aplicació d'aquest programa tan necessari.

Contingut

1.Introducció.....	2
1.1 Objectius del treball.....	3
2. Marc teòric:.....	4
Els centres ecoambientals.....	4
2.1 Els centres ecoambientals: origen i objectius.....	4
2.2 Requisits i compromís dels centres participants al programa.....	5
2.3. Eixos prioritaris dels projectes ecoambientals.....	6
2.4. L'ecoauditoria. Què és. Objectius i avantatges.....	8
2.5 Qui participa i com a l'ecoauditoria?.....	9
2.6. Etapes de l'ecoauditoria.....	10
2.7 Projecte d'ambientalització del Programa Centres Ecoambientals.....	12
2.8 Memòria del Programa Centres Ecoambientals.....	12
2.9 Comissió de valoració de Programa Centres Ecoambientals.....	13
2.10.Suport als destinataris del Programa Centres Ecoambientals.....	14
2.11 Guardó de centre ecoambiental i certificat de participació.....	14
2.12.Centres ecoambientals a l'illa d'Eivissa.....	15
3.Estat de la qüestió:.....	17
3.1. Nivell Balear.....	18
3.2 Nivell Nacional.....	20
4.Part pràctica:.....	22
4.1.Introducció.....	22
4.2.Objectius d'investigació.....	22
4.3.Metodologia utilitzada.....	23
4.4.Resultats de l'aproximació als centres.....	24
4.4.1.Aproximació a l'IES Sant Agustí i la seva documentació de centre relacionada amb medi ambient.....	24
4.4.2. Aproximació a l'IES Algarb i la seva documentació de centre.....	28
4.5.Suport als destinataris del Programa Centres Ecoambientals a l'illa d'Eivissa. Contacte amb el coordinador del programa a l'illa d'Eivissa.....	33
4.6.Anàlisi dels resultats i comparació a grans trets d'ambdós centres.....	35
4.7.Discussió.....	36
4.8.Proposta de millora:.....	37
5.Conclusions.....	47
6.Referències bibliogràfiques.....	49
ANNEXES.....	50

Annexe 1: Projecte d'ambientalització IES Sant Agustí.....	50
Annexe 2: Graella de puntuacions concurs ecoaula.....	63
Annexe 3: Projecte d'ambientalització IES Algarb.....	64

1.Introducció.

El món ha evolucionat a ritmes exponencials durant els darrers temps, la industrialització de la nostra societat i el model de consum capitalista no són sostenibles per al planeta en el que estem vivint, la nostra existència no és sostenible. Si volem seguir endavant com a espècie que som, s'ha de produir un canvi de paradigma a nivell mundial, i el canvi ha de començar a través de l'educació i la conscienciació.

A partir de la meva formació en les ciències ambientals, m'he adonat que el principal problema en matèria mediambiental en els nostres temps és que la majoria de persones no són realment conscients del problema que suposa el nostre estil de vida per al futur del planeta, la consciència mediambiental és tan llunyana a la realitat que la nostra existència com a espècie perilla a curt termini.

Al fer les meves pràctiques de màster al centre de secundària, vaig poder conèixer l'existència del programa centres ecoambientals, el qual té la potencialitat de crear aquesta conscienciació en els més joves, però que la seva aplicació real opino que podria ser molt més efectiva, i a través de diverses propostes intentaré donar opcions de fer el programa més eficient. És per aquest motiu per el qual m'he sentit motivat a realitzar aquest treball, perquè trobo que la prioritat en matèria de medi ambient és conscienciar a la població, sobretot a la població jove als centres educatius.

En aquest treball es farà una aproximació teòrica a la situació del programa centres ecoambientals de les Illes Balears, on posteriorment s'analitzarà l'estat de la qüestió on veurem diverses experiències reals portades a diferents centres. A continuació es desenvoluparà la meva investigació pràctica sobre l'aplicació d'aquest programa en dos centres de l'illa d'Eivissa, l'IES Sant Agustí i l'IES Algarb i també sobre les accions del coordinador del programa a l'illa d'Eivissa, on finalment i a partir de la informació i coneixements que dispo, faig una proposta teòrica de millora.

Això ho he portat a terme a través de la fundamentació teòrica, anàlisi d'investigacions, el contacte amb els centres i la seva realitat d'aplicació, i on a partir dels quals n'extrec una conclusió.

1.1 Objectius del treball

Els objectius d'aquest treball seran conèixer en profunditat què son els centres ecoambientals, com estan repartits i quin és el seu funcionament. Observar com aquests estan integrats als currículums i plans d'estudi dels centres d'educació secundària pertanyents al municipi de Sant Josep, i com és la realitat d'aplicació en cadascun d'ells. Observar també els resultats reals cap a la sostenibilitat, que és l'objectiu d'aquest projecte de centres ecoambientals, com s'utilitzen els recursos informatius, formatius i educatius per tal de poder fer-ne un anàlisi conjunt, i finalment fer una proposta de millora general per tal d'incrementar el potencial d'aquest programa.

2. Marc teòric:

Els centres ecoambientals

La problemàtica actual respecte a la contaminació i canvi climàtic ha fet que el medi ambient estigui en boca de tots i ha augmentat la preocupació dels ciutadans per les possibles conseqüències que té un tractament nociu al medi que ens envolta.

Termes com Desenvolupament Sostenible, que podríem entendre'l com el desenvolupament present que no compromet les capacitats del futur per a satisfer les seves necessitats, estan sonant contínuament en els mitjans de comunicació i essent tractats per diferents governs del món que intenten establir mesures per a dur-lo a terme. En ser un tema d'actualitat i que ens concerneix a tots, és important que sigui explicat i que arribi a tota la població. Per això es creen campanyes de sensibilització i conscienciació mediambiental. L'educació és fonamental per a aconseguir els objectius proposats i per això sorgeix la disciplina que constitueix el nostre objecte d'estudi: l'Educació Ambiental.

L'Educació Ambiental és un procés que dura tota la vida i que té com a objectiu impartir consciència ambiental, coneixement ecològic, actituds i valors cap al medi ambient per a prendre un compromís d'accions i responsabilitats que tinguin per fi l'ús racional dels recursos i poder aconseguir així un desenvolupament adequat i sostenible (Novo, 2009).

2.1 Els centres ecoambientals: origen i objectius.

Segons el Servei d'Educació Ambiental de les Illes Balears (2019), l'any 2004 la Conselleria de Medi Ambient i la Conselleria d'Educació i Cultura varen posar en funcionament el *Programa Centres Ecoambientals*, amb la finalitat d'impulsar l'educació ambiental en la vida dels centres educatius de les Illes Balears. La proposta implicava donar suport als centres educatius per dissenyar plans de treball relacionats amb el medi ambient i que aquests estiguin integrats en els seus currículums i plans d'estudi.

Seguint l'objectiu marcat pel programa de les Nacions Unides *Agenda 21*, que fa referència al desenvolupament sostenible, d'impulsar l'educació ambiental als centres educatius, i en la línia d'ambientalització engegada el curs 2004-2005, la *Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca* i la *Conselleria d'Educació i Universitat* va convocar la quinzena edició del Programa de Centres Ecoambientals (2018-2019). El repte que es planteja en aquest programa és fer una passa decidida vers la sostenibilitat. Per això, es presenta una convocatòria per incrementar els recursos informatius, formatius i educatius dels centres amb la finalitat d'aconseguir fer-hi millores ambientals visibles, mesurables i comparables (Govern de les Illes Balears, 2018a).

La finalitat d'aquest programa és impulsar l'educació ambiental en els centres educatius de les Illes Balears i donar suport als projectes d'ambientalització dels centres educatius. Està destinat a tots els centres de les Illes Balears d'educació infantil, primària i secundària, batxillerat i formació professional, els centres públics d'educació de persones adultes, els centres d'educació especial i altres centres educatius d'especial singularitat. D'aquesta manera, el programa es presenta amb els següents objectius:

- Impulsar l'educació ambiental en el currículum dels centres educatius de les Illes Balears.
- Promoure la gestió ambiental dels centres educatius facilitant recursos informatius, formatius i educatius per aconseguir unes millores ambientals que puguin ser mesurables i avaluables.
- Afavorir l'intercanvi d'experiències entre els centres educatius que comparteixen uns mateixos objectius.
- Promoure la participació i la implicació actives de la comunitat educativa en unes bones pràctiques ambientals, no només en el centre educatiu sinó també en l'entorn. (Govern de les Illes Balears, 2018a).

2.2 Requisits i compromís dels centres participants al programa.

El programa, com es comentava anteriorment, va adreçat als diferents centres adscrits a la Conselleria d'Educació i Universitat. Per participar, els centres han de presentar una sol·licitud on consti que el projecte s'inclou en la programació

general anual (PGA)¹ i un projecte d'ambientalització on s'indiquin els objectius a assolir i el disseny de les activitats a portar a terme. Aquest projecte podrà desenvolupar-se en 2 cursos escolars, de manera que pot tenir uns objectius a assolir a curt o a mitjan termini (Govern de les Illes Balears, 2018a).

Els centres, a més d'incloure el projecte en la programació general anual, han de comptar amb una Comissió Ambiental i un coordinador ambiental que actuï com a portaveu. A més, segons la capacitat del centre, també podran comptar amb un secretari de la comissió. Aquesta comissió serà la encarregada de facilitar la informació i el seguiment als tècnics de la *Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca* i de la *Conselleria d'Educació i Universitat*; comunicar possibles modificacions del projecte; acreditar l'execució del projecte en memòries; i, en els casos on els centres vulguin renovar renovar el guardó de centre ecoambiental, incloure els objectius a assolir en el projecte educatiu de centre (PEC). A més de gestionar aquesta documentació, les comissions s'encarreguen de presentar els documents per participar en el programa (a principi de curs) i de redactar i tramitar una memòria final (Govern de les Illes Balears, 2018a).

Finalment, cal mencionar que poden participar en el programa tant els centres que tenen intenció d'elaborar projectes (*centres amb intencions*), els qual s'inscriuen per primera vegada o han interromput un projecte, com els centres que disposen de projectes (*centres en funcionament*), els qual participen en el programa a partir del segon any i continuen assolint els objectius marcats prèviament².

2.3. Eixos prioritariis dels projectes ecoambientals.

Segons la convocatòria del Govern de les Illes Balears (2018a), les línies prioritàries venen marcades per la *Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca*. Aquestes serien:

¹ Per una major aproximació a la sol·licitud i del projecte d'ambientalització: https://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/archivopub.do?ctrl=MCRST187ZI262198&id=262198

² Per conèixer els diferents centres que han participat en el programa: https://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/archivopub.do?ctrl=MCRST187ZI157577&id=157577

- Aigua. Considerat un bé escàs per l'augment de la demanda, les situacions de sequera, l'efecte del canvi climàtic, la contaminació, etc., les institucions han optat per realitzar diferents campanyes de sensibilització, entre les quals entrarien els programes ecoambientals centrats en la racionalització de l'ús d'aquest recurs.
- Energia i canvi climàtic. Un altre aspecte que, des de les institucions públiques, s'està començant a posar damunt de la taula és el del consum d'energia. Des de la Direcció General d'Energia i Canvi Climàtic s'ha elaborat un projecte de llei pendent de tramitar-se.
- Residus. Al igual que amb l'energia, la Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus ha elaborat un projecte de llei de les Illes Balears.

Des d'aquest punt de vista i tot entenent que els centres educatius són la base de la societat futura, es defineix el Programa de Centres Ecoambientals perquè estigui en consonància amb les necessitats de la nostra societat. Per aquest motiu, aquest curs continua la prioritització d'aquests tres eixos i s'oferirà assessorament per a l'execució de les auditories ambientals d'aquells que es duguin a terme en el centre. Per portar a terme les auditories, la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca en farà un seguiment específic, que es concretarà en les eines següents:

1. Auditoria mediambiental: assessorament necessari per dur a terme les auditories ambientals referents als tres eixos indicats.
2. Càlcul d'indicadors amb referència al consum d'aigua, al consum d'energia o a la producció de residus.
3. Pla d'acció: assessorament sobre la redacció i l'execució del pla d'acció que doni resposta a les deficiències detectades en l'auditoria mediambiental i els indicadors de sostenibilitat.
4. Avaluació: revisió conjunta dels assessors i del centre per comprovar que, una vegada executat el Pla d'Acció, s'han aconseguit els objectius que s'hi havien establert. (Govern de les Illes Balears, 2018a).

2.4. L'ecoauditoria. Què és. Objectius i avantatges.

Una ecoauditoria és un procés d'aprenentatge actiu i participatiu en què participen diversos sectors de la comunitat escolar, mitjançant el qual s'avalua el centre des del punt de vista ambiental, es consensuen actuacions per resoldre o pal·liar els problemes, i que té com a resultat una millora de la qualitat ambiental del centre i una adquisició d'actituds i competències per part dels participants que els du cap a una major coherència ambiental al seu centre, i consegüentment també a la seva llar i al seu poble. L'objectiu d'una ecoauditoria, per tant, és doble. Es tracta d'un sistema per millorar la qualitat ambiental del centre i disminuir els impactes ambientals que es produeixen, però sobretot es tracta d'un procés educatiu destinat a educar en valors, promoure comportaments i compromisos entre la comunitat escolar. Una de les millors maneres per educar en valors ambientals és a través de la participació real dels alumnes en la detecció i solució dels problemes ambientals del seu entorn més proper (Govern de les Illes Balears, 2018b).

A més, l'ecoauditoria també presenta altres aspectes positius:

- És un instrument de feina que fa un plantejament integrat, coordinat, multidisciplinari i transversal de l'educació ambiental en els centres educatius.
- S'incorporen criteris ambientals a tots els aspectes de la vida del centre.
- Implica tota la comunitat educativa per fer un centre més sostenible. Contribueix a enfortir les relacions, ja que tothom hi pot participar.
- Es pot extrapolar a altres àmbits. Efecte multiplicador que propicia que els alumnes apliquin els canvis a la seva llar o al seu barri.
- El que s'analitza és molt proper, el centre educatiu és l'entorn més immediat que es pot estudiar.
- Motivació de l'alumnat, ja que participa en un procés de presa de decisions.
- Prestigi del centre per estar compromesos amb el medi ambient.

- Supera el tractament puntual de l'educació ambiental, avançant cap a un desenvolupament més continuat, progressiu i integrat.
- Es pot adaptar a les necessitats de cada centre. (Govern de les Illes Balears, 2018b)

2.5 Qui participa i com a l'ecoauditoria?

A l'hora de portar a terme l'ecoauditoria, seguit les idees marcades pel Govern de les Illes Balears (2018b), han de participar els diferents membres de la comunitat educativa. En primer lloc, l'alumnat hauria de ser el protagonista en tot el procés: investigant, fent activitats, proposant solucions als problemes detectats, adquirint compromisos... Tot això ho faria sota la direcció, coordinació i promoció per part del professorat, tant dins com fora de l'aula. Ha de facilitar les activitats i orientar-les i ser el responsable que el procés fomenti l'educació en valors dels alumnes. Ha de fer que l'ecoauditoria sigui participativa i que els alumnes sentin que estan treballant per millorar el seu centre i que el seu treball és útil, important i reconegut. Per aconseguir tot això, el personal de direcció ha de donar suport i dotar de recursos el procés, així com col·laborar en l'establiment de les mesures que es promoguin per millorar la qualitat ambiental del centre, i que proporcionin la informació que se'ls demani.

En el treball elaborat per l'alumnat i supervisat per part dels docents també pot participar la família, col·laborant i donant suport a les activitats que es duen a terme i participant en les comissions ambientals i de treball. De la mateixa manera, el personal no docent pot prendre un paper actiu participant en la comissió ambiental, facilitant les activitats d'investigació per al diagnòstic i col·laborant en les propostes de millora que generi l'ecoauditoria. A més, es pot comptar amb **suport extern** a l'àmbit del centre, que faciliti i enriqueixi el procés. Per exemple, personal de les administracions locals o autonòmiques, associacions locals, ONGs, etc.

La situació òptima és que la direcció o lideratge de l'auditoria es dugui a terme per una **comissió ambiental** en la que estiguin representats tots aquests grups (Govern de les Illes Balears, 2018b).

2.6. Etapes de l'ecoauditoria

A continuació es proposen les fases ideals, marcades pel Govern de les Illes Balears (2018b) per dur a terme l'ecoauditoria, encara que es poden adaptar a les circumstàncies de cada centre.

- *Presentació de l'ecoauditoria i creació d'un grup de treball.* S'ha de crear una comissió ambiental, un grup de treball estable participat per tots o la majoria d'integrants de la nostra comunitat educativa. L'objectiu de la comissió ambiental serà promoure i planificar el desenvolupament de l'ecoauditoria, de manera que la comissió haurà de fer reunions periòdiques i comptar amb un coordinador. A més, també han d'informar a la comunitat educativa del projecte.

- *Elaboració del pla de treball.* La Comissió Ambiental ha de dissenyar un pla de treball que reflecteixi aquests aspectes: elecció del tema de l'ecoauditoria (aigua, energia, residus o higiene), el qual ha de ser rellevant i significatiu pel centre; planificació de les activitats, on es definiran les línies generals, els instruments de treball i les fitxes de presa de dades, qüestionaris, activitats de sensibilització, etc.; organització d'equips (alumnes, professorat personal, etc.), on es distribuïran les tasques de presa i anàlisi de dades i de propostes de mesura (cada equip, de manera autònoma, farà la part central de l'auditoria); i la planificació temporal i de material, a través de calendaris (encara que no és pot ser molt rígid amb la temporalització).

- *Diagnòstic ambiental.* Els centres han de realitzar activitats d'investigació i recollida d'informació per conèixer i mesurar els processos ambientals del centre. Per això utilitzaran els instruments de diagnòstic que previst a l'apartat anterior (enquestes d'opinió, fitxes d'observació d'hàbits, fitxes de presa de

dades, experiments i mesures...). Es pot organitzar l'aula en petits grups, de forma que cada un sigui responsable d'una activitat o objectiu d'investigació.

- *Anàlisi dels resultats del diagnòstic.* Els resultats del diagnòstic s'han d'analitzar i posar en comú. Tota la informació s'ha d'analitzar i debatre dins l'equip de recollida de dades amb el seu responsable, sempre atorgant més valor a la participació i comprensió d'allò investigat per part de l'alumnat.

- *Objectius de canvi.* Com a resultat del diagnòstic els centres podran valorar els processos ambientals estudiats i detectar els diferents problemes existents al centre. Després, es podran establir objectius assumibles per reduir aquests problemes.

- *Pla d'acció.* Per assolir els objectius, s'han d'establir una o més mesures. Després, s'han d'establir prioritats. També es poden ordenar per accions a dur a terme (a curt termini, a mitjan o llarg termini), proposant dates, de manera que es pugui realitzar un seguiment. Aquesta fase també hauria d'estar protagonitzada per l'alumnat, assimilant canvis d'actitud i comportament.

- *Posada en marxa del pla d'acció.* A partir del pla, la comissió ambiental ha d'organitzar la posada en marxa, repartint, entre les diferents aules i grups participants, la responsabilitat de dur a terme algunes de les línies d'acció.

- *Anàlisi de resultats.* Passat un temps des de la posada en marxa, els centres han de revisar els resultats, ja sigui a partir del desenvolupament de les mateixes activitats que es varen fer durant el diagnòstic (comparant resultats) o a partir d'altres aspectes, com l'estalvi econòmic.

- *Difusió.* És important donar a conèixer que s'està fent l'ecoauditoria, com també els resultats d'aquesta. Totes les persones que han col·laborat en el procés, de manera directa o indirecta, han de conèixer l'èxit i l'estat de les accions empreses. A més, també és bo que altres persones, com administracions o públic general, coneguin l'experiència.

- *Seguiment i avaluació del procés.* És necessari un seguiment i avaluació constant en tot el procés per supervisar el correcte funcionament de fases,

agents i activitats, i analitzar els pros i contres del programa. La comissió ambiental és qui s'ha d'encarregar de fer aquest seguiment i avaluació.

2.7 Projecte d'ambientalització del Programa Centres Ecoambientals.

El projecte d'ambientalització ha d'incloure la diagnosi de la situació inicial, els objectius i el pla d'acció, amb les activitats i els projectes d'educació ambiental que es té previst dur a terme durant el curs.

Els centres amb intencions d'elaborar projectes d'ambientalització han de treballar com a mínim algun dels eixos prioritaris i fer-ne una auditoria o almenys iniciar-la durant aquest curs. En cas de no dur-la a terme se'n justificarà el motiu.

El projecte d'ambientalització es pot presentar segons el model de la sol·licitud de projecte d'ambientalització³ o en un altre format, sempre que s'indiquin els ítems de la sol·licitud mencionada. Més endavant veurem els exemples de projecte d'ambientalització de l'IES Algarb i de l'IES Sant Agustí.

2.8 Memòria del Programa Centres Ecoambientals

En acabar el curs escolar, el centre ha de lliurar una memòria en la qual es reflecteixin les activitats i els projectes d'educació ambiental que s'han dut a terme durant el curs i es valori el treball que s'ha fet, així com el grau d'assoliment dels objectius marcats en el projecte inicial, preferiblement seguint el model de sol·licitud indicat⁴. Més endavant es veuran exemples de memòria de l'IES Algarb i de l'IES Sant Agustí.

³ Per una major aproximació a la sol·licitud del projecte d'ambientalització, present a l'annex 2 del document:

https://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/archivopub.do?ctrl=MCRST187ZI262198&id=262198

⁴ Per una major aproximació a la sol·licitud de la memòria, present a l'annex 3 del document:

https://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/archivopub.do?ctrl=MCRST187ZI262198&id=262198

2.9 Comissió de valoració de Programa Centres Ecoambientals

1. Per a la instrucció del procediment derivat d'aquesta convocatòria es constitueix una Comissió, integrada pels membres següents:

a) El president, que ha de ser una de les persones següents:

- El director general d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus de la Conselleria de Medi Ambient Agricultura i Pesca, o la persona que delegui.
- El director general d'Innovació i Comunitat Educativa de la Conselleria d'Educació i Universitat, o la persona que delegui.

b) Els vocals següents:

- El cap del Servei d'Educació Ambiental de la Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus, o la persona que delegui.
- La cap del Servei d'Innovació Educativa de la Direcció General d'Innovació i Comunitat Educativa, o la persona que delegui.
- Un tècnic del Servei d'Educació Ambiental de la Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus.
- Un tècnic del Servei d'Innovació Educativa de la Direcció General d'Innovació i Comunitat Educativa.

2. La Comissió té les funcions següents:

- Requerir els sol·licitants, si escau, perquè presentin la documentació preceptiva o rectifiquin les deficiències que es detectin en la sol·licitud.
- Avaluar els projectes.
- Comprovar que els centres compleixen els requisits i les obligacions del programa.
- Elaborar la llista de centres admesos i exclosos (amb indicació de la causa), i la modalitat en què s'inscriuen. Aquesta llista es podrà consultar a les pàgines web de les direccions generals corresponents i a la WEIB de la Conselleria d'Educació i Universitat.

- Aprovar les memòries finals dels projectes, de conformitat amb criteris de formalitat, concisió, coherència, resultats i qualitat de les activitats d'educació ambiental.
- Atorgar el guardó d'acord amb les memòries i la informació aportada pels assessors en els dos darrers cursos.

2.10. Suport als destinataris del Programa Centres Ecoambientals

Els centres que participin en el Programa de Centres Ecoambientals poden disposar de l'assessorament personalitzat dels tècnics ambientals que els assigni la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca. En el cas de l'illa d'Eivissa el coordinador és Pablo Penalva y Hortal.

Els coordinadors del Programa han d'orientar els centres que ho sol·licitin sobre els requisits i les condicions per participar en aquesta convocatòria.

Així mateix, la informació, els esdeveniments i els materials d'educació ambiental que puguin ser d'interès per als centres educatius s'han de publicar a les webs següents:

http://weib.caib.es/Programes/promocio_educativa/inici_.htm (WEIB de la Conselleria d'Educació i Universitat).

<http://dgedquares.caib.es> (web de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca).

<http://dgfpie.caib.es> (web de la Conselleria d'Educació i Universitat).

<http://centresecoambientals.blogspot.com.es/>.

2.11 Guardó de centre ecoambiental i certificat de participació.

El guardó de centre ecoambiental és un reconeixement públic que fa l'Administració als centres educatius que han assolit els objectius marcats en el projecte d'ambientalització del centre.

El guardó es pot obtenir a partir del segon any consecutiu de participació. Els centres als quals ja s'hagi concedit el guardó poden optar a un nou guardó en el segon curs posterior a la concessió anterior, sempre que no hagin interromput el seu compromís de participació. Les sol·licituds per a la concessió

o la renovació del guardó s'han de presentar en el model⁵, juntament amb la memòria corresponent.

La Comissió, a partir del projecte i la memòria presentats, el seguiment que hagi fet l'assessor durant el curs i la valoració obtinguda en el curs anterior, decidirà si es concedeix el guardó.

Els centres educatius interessats a renovar el guardó de centre ecoambiental han d'haver inclòs els objectius de l'educació ambiental que el centre s'ha marcat en el Projecte educatiu de centre (PEC).

Tots els centres que hagin participat de manera satisfactòria en el Programa rebran un certificat de participació en el Programa de Centres Ecoambientals.

Per sol·licitar el guardó els centres participants tindran que emplenar el document corresponent⁵.

2.12. Centres ecoambientals a l'illa d'Eivissa.

Definim com a centres ecoambientals els centres adscrits al Programa Centres Ecoambientals. En el cas de l'illa d'Eivissa i centrant-nos en els centres d'educació secundària, els centres que estan adscrits a aquest programa el curs que ens ocupa (2018-2019), són:

-Municipi d'Eivissa

IES ISIDOR MACABICH

IES SA BLANCA DONA

IES SANTA MARIA D'EIVISSA

-Municipi de Sant Antoni de portmany

IES SA SERRA

-Municipi de Sant Joan de Labritja

IES BALÀFIA

⁵ Per una major aproximació a la sol·licitud de guardó, present a l'annex 4 del document: https://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/archivopub.do?ctrl=MCRST187ZI262198&id=262198

-Municipi de Sant Josep de sa talaia

IES ALGARB

IES SANT AGUSTÍ

-Municipi de Santa Eulària des Riu

IES XARC

IES QUARTÓ DEL REI

En el treball que ens ocupa ens centrarem en els dos instituts del municipi de Sant Josep de sa talaia, veurem les característiques de cadascun, com està implementat aquest projecte i es farà una proposta sobre quines possibilitats hi hauria per millorar la seva implementació.

.

3.Estat de la qüestió:

Una vegada que ens hem aproximat als centres ecoambientals des d'un punt de vista teòric, a partir del qual hem vist que constitueix l'eix a partir del qual es porta a terme l'educació ambiental a les Illes Balears, a continuació es mostren diferents experiències relatives als centres ecoambientals i a l'educació ambiental.

El que s'ha fet ha estat buscar experiències i no investigacions, perquè no s'ha tingut l'oportunitat d'accedir a investigacions que es centrin al meu tema d'estudi com a tal, i perquè, tenint en compte que l'educació és un camp pràctic, s'ha considerat que, de cara al meu anàlisi i proposta, té més sentit aproximar-se a experiències.

L'estat de la qüestió estructurat a dos nivells: nivell Illes Balears i nivell Catalunya. L'elecció del nivell Illes Balears és obvi perquè és el lloc on pertany el programa centres ecoambientals i des del qual es desenvolupa aquest treball. I el nivell Catalunya s'ha elegit ja que tenen un programa homòleg, amb la qual cosa dóna peu a fer estudis amb molta més eficiència. Apart, comparant a nivell estatal, el programa de les Balears i el programa de Catalunya són els més semblants.

Les experiències que s'han elegit per l'estat de la qüestió són de centres de secundària, exceptuant-ne una que és una unió d'un centre de primària i un de secundària, una cooperació entre ambdós centres, ja que el contingut a tractar era molt interessant per l'anàlisi experimental.

Finalment, per arribar a les diferents experiències, en el cas de les Balears he arribat a través de la web del servei d'educació ambiental, la qual dedica un apartat on els centres poden exposar les seves experiències en el programa. I en el cas de Catalunya a través del servei de territori i sostenibilitat, la qual també dedica un apartat per a que els centres puguin exposar les seves experiències.

3.1. Nivell Balear

En els centres escolars, l'electricitat suposa una gran part del consum energètic, juntament amb la calefacció, i és també una important despesa econòmica. Per això, controlar aquest consum pot ajudar a minvar l'impacte ambiental i alhora estalviar doblers.

Per reduir el consum energètic, per una banda es poden canviar els hàbits i actituds dels usuaris, i per altra banda millorar l'eficiència energètica de les instal·lacions. A l'IES Biel Martí, de Ferreries, expliquen al blog de centres ecoambientals (apartat 2.10) la feina que han fet per controlar l'eficiència de les seves instal·lacions.

En primer lloc, varen demanar a un electricista que els instal·lés un analitzador de xarxa durant 24 hores (és un aparell que utilitzen habitualment els tècnics electricistes). Des d'aquest aparell es passen les dades a qualsevol ordinador, i s'analitzen els resultats. Amb aquesta anàlisi, varen descobrir dues coses:

- Un consum fora de l'esperat durant la nit, que varen descobrir que venia d'un encaientidor d'aigua d'una fase antiga que funcionava malament, i quedava encès durant tota la nit.
- La potència màxima necessària al llarg del dia (el pic més alt) era molt inferior a la potència que tenien contractada.

Això els va permetre detectar el problema de l'encaientidor, i el varen poder solucionar. I per altra banda, varen sol·licitar, a través de l'**IBISEC** (Institut Balear d'Infraestructures i Serveis Educatius i Culturals), una disminució de la potència contractada. Dues setmanes després, la companyia elèctrica va canviar els components necessaris.

Un procés més senzill, pot ser demanar a la companyia subministradora un historial de consum d'un any sencer. Amb aquesta informació, es pot veure quin ha estat el consum màxim, i si la potència contractada és molt superior,

demanar-ne una reducció. A part, si el centre té un comptador de tipus maxímetre, aquest permet veure els pics màxims de consum.

A l'IES Biel Martí encara no han pogut quantificar l'estalvi econòmic, però calculen que amb aquestes mesures, depenent de la mida del centre, es poden estalviar entre 300 i 1.500 € anuals.

Com s'observa, amb petites accions es pot arribar a estalviar molta energia per exemple, i disminuir tant la contaminació que això provoca com els costos que pugui arribar a tenir, té múltiples avantatges.

Posant un altre exemple, en aquest cas relacionat amb els residus, i a més de treball cooperatiu entre dos centres: Taller cooperatiu de reciclatge de paper entre l'escoleta es Vedranell i l'IES Sant Agustí (Any 2017).

L'escoleta es Vedranell i l'IES Sant Agustí són dues instal·lacions educatives del municipi de Sant Josep de sa Talaia, situades molt pròximes l'una de l'altra. A més, ambdues disposen d'un projecte ambiental en marxa i participen al Programa de Centres Ecoambientals.

Aquestes condicions propícien la proposta i realització d'una jornada conjunta del taller ambiental: reciclatge de paper.

Aquest taller es va desenvolupar en dues jornades:

-La primera sessió la van realitzar els alumnes de l'escoleta. Els petits van ser els encarregats de trencar fulls de diari i papers de colors per tal d'elaborar la pasta de paper.

-La segona sessió la van realitzar conjunta, a les instal·lacions de l'escoleta, entre els alumnes de 2-3 anys i un grup d'alumnes de 2n d'ESO. Amb la pasta de paper i amb l'ajuda de diferents motlles van realitzar fulls de paper i formes diverses.

La valoració va resultar molt positiva segons indiquen els centres en la seva valoració de l'experiència.

Els fulls de paper reciclat obtinguts al taller van ser utilitzats pels alumnes de secundària com a suport de les joies que han elaborat al programa ICAPE i que varen poder vendre a la Fira Medieval de l'illa.

Un altre exemple d'activitat ideada, a més amb la connexió de dos centres, per tal de promocionar un major reciclatge.

Hi ha molts d'exemples, com la Fira de Medi Ambient 2018 a l'IES Manacor, anomenada "Plàstics", on a través de portes obertes no només promocionaven el reciclatge de plàstics als alumnes de l'institut sinó a tota persona que es disposés a assistir al centre, donant un valor afegit a aquest programa.

O també la Fira del Medi Ambient a l'IES Manacor. (Juny 2016), on va prendre especial importància la ecoalimentació i el producte de proximitat. També amb portes obertes i oferint la possibilitat a qualsevol persona de gaudir de la jornada.

Com es pot observar, es pot complir de moltes formes la finalitat del programa, i a més es podria dir que aporten un valor afegit d'aprenentatge als alumnes.

3.2 Nivell Nacional

El programa equivalent al de Centres ecoambientals a Catalunya, s'anomena Escoles verdes. En aquest cas, apart de tot un seguit d'experiències i activitats portades a terme de forma individual per cada centre adscrit, tenen un sistema de fòrums. Això consisteix en que, un dia determinat, una sèrie de centres d'una determinada zona, es reuneixen i realitzen una sèrie de tallers per posar en comú les iniciatives que porten a terme, compartir idees, i interaccionar amb alumnat i professorat d'altres centres per tal d'enriquir la seva formació i coneixement en matèria de medi ambient.

Com a exemple el: **IV FÒRUM XESC DEL BAIX LLOBREGAT SECUNDÀRIA.**

Aquest fòrum es va celebrar el dijous 13 de novembre de 2018 al Prat de Llobregat, que és la comarca a la qual pertanyen els centres participants.

Un total de 9 centres , amb 42 alumnes i 16 professors/es de les xarxes adherides a la XESC (Xarxa d'Escoles per a la Sostenibilitat de Catalunya) i al programa Escoles Verdes, del Vallès Occidental es van reunir per intercanviar les seves experiències, aquest cop, al voltant del CANVI CLIMÀTIC amb l'objectiu d'aconseguir millorar les accions dels seus centres.

Es va començar la jornada amb unes dinàmiques sobre el canvi climàtic:

- Conseqüències locals i globals
- Sequera
- Pluges extremes
- Augment temperatura

Després es va seguir amb una ponència "interactiva":

A continuació el professorat va fer una ponència sobre la Breu història del Canvi Climàtic de Salvador Samitier, director de l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic.

De seguit l'alumnat va fer un intercanvi d'experiències amb una gimcana de proves, on havien de relacionar les seves accions de centre a alguna d'aquestes proves:

La jornada finalitza amb una acció conjunta i simbòlica de sensibilització i conscienciació sobre el CANVI CLIMÀTIC que els alumnes, dividits en tres grups, van dissenyar i representar a l'auditori davant de tothom com a cloenda.

4.Part pràctica:

4.1.Introducció.

En aquesta part es desenvoluparà la investigació realitzada a través de l'estudi experimental i d'entrevistes sobre l'aplicació que es duu a terme als centres, en aquest cas, pertanyents al municipi de Sant Josep de sa Talaia, per acotar l'estudi pràctic i de comparació a nivell municipal. Els dos centres són l'IES Algarb i l'IES Sant Agustí.

S'han elegit aquests dos centres ja que estan units administrativament per l'Ajuntament de Sant Josep, que és el que al final del curs dóna els premis que reben el centres, que són destinats als alumnes per haver participat al programa i haver tingut una participació exemplar. I també perquè la meua familiarització amb la realitat analitzada és major, per la meua experiència en aquest municipi.

4.2.Objectius d'investigació.

Centrant-nos ja en els dos centres esmentats anteriorment, els objectius d'investigació de l'estudi seran els següents:

- 1.Conèixer la situació i característiques de cadascun dels dos centres.
- 2.Conèixer els objectius del centre i mencions sobre accions en matèria de medi ambient al PEC.
- 3.Conèixer el projecte d'ambientalització de cadascun dels dos centres, en quins eixos es centra, i quins són els seus plans d'acció.
- 4.Comparar les diferències d'aplicació d'aquest programa en els dos centres.
- 5.Analitzar la implementació d'aquest programa a cadascun dels centres i teoritzar-ne una possible millora.

4.3. Metodologia utilitzada.

La metodologia utilitzada per portar a terme aquesta línia d'estudi ha estat la cerca d'informació online, entrevistes personals amb les diferents coordinadores de la comissió ambiental de cada centre i coneixement qualitatiu sobre les impressions dels diversos professors que estan o han estat implicats en aquest programa per tenir una visió global sobre la seva situació. Així com enquestes verbals a alumnes per tal de veure si tenen la sensació de que aquest programa aporti realment funciona o és visible al centre.

La base de preguntes utilitzada per a l'entrevista a les coordinadores dels dos centres són:

1. Nom i posició al centre.
2. Quantes persones formen part de la comissió mediambiental? Com es divideixen les tasques? Com es produeixen les reunions?
3. Quin és el funcionament real del projecte?
4. Quins són els eixos d'acció prioritaris als quals es dediquen els esforços?
5. Quina és l'aplicació real del projecte? Hi ha implicació del professorat? I de l'alumnat?
6. Hi ha hagut millores respecte altres anys? Quins fets del programa són més negatius?
7. Quins creus que són els aspectes on el programa hauria de millorar?

La base de preguntes utilitzada per a l'entrevista al coordinador del programa a l'illa d'Eivissa és:

1. Nom i conselleria a la que pertany.
2. Quines funcions respecte al programa fa en general?
3. Quins són els centres de l'illa que més sol·liciten informació? I de l'IES Sant Agustí i de l'IES Algarb?

4. Qui és el contacte balear? I el cap del programa?

5. Quina funció té ell a les ecoauditories?

6. Com funciona el tema econòmic? I els guardons?

7. Què milloraria ell?

4.4. Resultats de l'aproximació als centres.

4.4.1. Aproximació a l'IES Sant Agustí i la seva documentació de centre relacionada amb medi ambient.

L'IES Sant Agustí està situat en un indret rural a prop de la zona residencial de Cala de Bou (que es troba al costat del mar i té una gran incidència turística), al costat del CEIP Es Vedrà i a la vora de la carretera que uneix la zona de Cala de Bou amb la carretera que va a Sant Agustí i a Sant Josep (Finca davall es pou, s/n, 07839 Sant Agustí des Vedrà, Illes Balears).

Objectius generals del centre:

L'objectiu principal de l'IES Sant Agustí és formar, orientar i acreditar als alumnes d'acord amb els objectius i finalitats desplegats a les lleis educatives i la identitat pròpia de l'institut, per tal que assoleixin les competències clau, els coneixements, les habilitats, les destreses, les actituds, els valors i les capacitats que facilitaran el seu desenvolupament integral com a individus a la societat. De tal manera que els alumnes siguin persones responsables, competents i d'esperit crític que contribueixin al progrés i desenvolupament de la nostra societat, dins d'uns valors de llibertat, tolerància, solidaritat i respecte al medi ambient.

Valors ambientals:

'a) Des del nostre centre fomentarem els coneixements, les habilitats, les destreses, els valors i les actituds que afavoreixin els objectius generals de la preservació de l'entorn natural i la millora de l'entorn físic i cultural immediat. La comunitat educativa treballarà per inculcar a l'alumnat valors mediambientals, com ara el reciclatge de paper, l'estalvi energètic i d'aigua, etc.

També fomentarem la coneixença i l'estima de la flora, la fauna i els ecosistemes de la Mediterrània'

Objectius educatius i competències clau generals:

'-Fomentar la sensibilització sobre els problemes ambientals actuals, valorar els costos mediambientals derivats del consum de recursos naturals i promoure conductes respectuoses envers el nostre entorn ambiental més proper: el centre, la casa, el poble, l'illa.'

Batxillerat: En acabar batxillerat volem que el nostre alumnat sigui capaç de:

'Conèixer, valorar i respectar els trets lingüístics, literaris, històrics, artístics i mediambientals que configuren el patrimoni cultural i natural de la nostra comunitat i, per extensió, del món contemporani, per desenvolupar actituds de respecte, conservació i millora. (Consciència i expressions culturals / competències socials i cíviques)'

4.4.1.1. Projecte d'ambientalització IES Sant Agustí. (2018-2019)

L'IES Sant Agustí és un centre adscrit al Programa Centres Ecoambientals oficialment des del curs 2005-2006⁶. Per tant és dels centres amb més experiència en aquest programa ja que es va instaurar només un curs després de la seva creació (2004-2005), curs en el qual el centre ja havia mostrat intenció de participar en aquest programa.

Com s'ha comentat anteriorment, a l'apartat 2.2, per inscriure's a aquest projecte cal entregar dos documents⁷: el primer que correspon a l'annex 1, on bàsicament apareixen les dades del centre i de les persones encarregades

⁶ Històric de centres participants:

https://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/archivopub.do?ctrl=MCRST187Z1157577&id=157577

⁷ Documents de sol·licitud:

https://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/archivopub.do?ctrl=MCRST187Z1179179&id=179179

d'aquest projecte, i el segon que apareix a l'annex 2, on està reflectit tot el gruix d'informació que el centre portarà a terme sobre aquest projecte. Aquest document del IES Sant Agustí està al complet a l'Annex 1 d'aquest treball.

Com a aspectes a destacar del projecte d'ambientalització del IES Sant Agustí:

El projecte d'ambientalització dóna una sèrie d'eixos temàtics per elegir, dels quals es poden triar els que es vulgui o que la comissió ambiental del centre consideri necessaris. Hi ha tres eixos prioritaris que són: l'aigua, energia i canvi climàtic, i residus. En el cas de Sant Agustí s'han elegit els eixos d'energia i canvi climàtic i el de residus, deixant de banda l'eix de l'aigua.

Posteriorment hi ha altres eixos, que són: consum responsable, hort/jardí, biodiversitat, mobilitat i altres (lliure elecció). En aquest cas el centre ha elegit els eixos de consum responsable, biodiversitat i mobilitat. En total s'ha centrat en 5 eixos per al projecte d'ambientalització.

Aprofundint una mica més, cadascun dels eixos està dividit en quatre quadres:

- 1.Diagnosi de la situació inicial: on es responen una sèrie de qüestions de l'estat inicial de característiques del mateix eix.
- 2.Quadre d'objectius: on es marquen els objectius que es volen portar a terme al curs actual.
- 3.Quadre d'objectius per al curs 2019-2020 (si escau): en aquest cas no s'ha marcat res perquè és per un curs futur, el qual encara no s'ha tractat.
- 4.Quadre de pla d'acció per aquest curs: el més important de tots i on ens centrarem a fer l'estudi pràctic, és on es mostren les accions que es volen portar a terme en aquest curs en l'eix que pertorqui.

4.4.1.2.Contacte amb la coordinadora de la comissió mediambiental a l'IES Sant Agustí.

A l'IES Sant Agustí la coordinadora de la comissió mediambiental i que s'encarrega de la gestió del programa és Isabel Morillo, professora del

departament de Física i Química. La comissió la formen ella i dos professors més del departament, en total són tres persones. L'equip directiu del centre és el que ha designat el departament que porta la comissió i el seu cap. Les reunions són al propi departament en moments on coincideixen els tres.

En quant a l'aplicació real del projecte, la major part es centra en el **conkurs ecoaula**. Konkurs el qual ja ha estat mencionat en el pla d'acció en diferents eixos com el d'energia o el de residus. Es tracta d'una activitat amb una duració de pràcticament tot el curs, en aquest cas es fa de setembre a maig. Les classes interessades s'apunten al programa a principi de curs, i durant aquest, un membre de la comissió mediambiental anirà fent revisions de forma mensual per tal de corroborar la implicació de la classe en matèria de neteja, decoració, energia, recollida selectiva, reutilització de paper i llums apagades. Tot això es veu reflectit a la graella de puntuacions per a l'aula (Annex 2) , la qual emplenarà el membre de la comissió mediambiental pertinent, de forma mensual com s'ha comentat abans. A més del que apareix a la graella, la recollida de tòners també donarà punts extra a cada classe.

A més del programa ecoaula, es porten a terme diferents mesures que apareixen al pla d'acció dels eixos. Algunes s'implementen des de fa anys i són de caire metòdic, de pràctica i hàbit i continuistes. D'altres s'han posat en marxa més recentment em comenta la coordinadora. Un exemple implementat aquest any és la graella que tenen els professors per apuntar-se per zones pròximes d'habitatge i d'aquesta manera poder coincidir per dirigir-se junts a l'institut compartint vehicle, mesura que estaria contemplada dintre de l'eix de mobilitat. Una altra mesura com a novetat és el dia de la fruita, on es promou el consum de fruites reduint així el consum d'aliments menys saludables i amb l'afegit que contaminen més perquè tenen embolcalls de plàstic, mesura que estaria contemplada dintre de l'eix de residus.

En quant a la promoció d'aquest programa, es passa als tutors a principi de curs tota la informació, la graella comentada anteriorment (annex 2) , les bases del konkurs i el premi final que podran rebre els alumnes. Sobretot es fa

promoció a les classes de primer d'ESO que són les que han de conèixer el programa de nou.

El premi final el rebran les tres classes que més puntuació hagin obtingut i serà adjudicat per la comissió mediambiental. L'organisme que paga aquest premis és l'Ajuntament de Sant Josep, el qual bàsicament dóna ajuda monetària, però també pot arribar a sol·licitar informació del que s'ha portat a terme i de les millores que s'han produït.

Els premis que es solen donar a les classes guanyadores són:

1r premi: Ruta en kayak

2n premi: Cinema

3r premi: Esmorzar ecològic

Cal puntualitzar que fa tres anys es varen deixar de donar punts per a compensar les hores de cursos que havien de realitzar els professors. En el cas d'estar en la comissió es donaven 10h i en el cas de ser el coordinador es donaven 20h. Aquest fet va marcar un punt d'inflexió en la implicació del professorat en aquesta comissió, i la participació s'ha vist reduïda notablement, fet que fa que el programa se'n vegi ressentit com es pot observar en la relativament baixa quantitat d'activitats que es porten a terme.

El fet de la poca implicació del professorat és el que més perjudica l'aplicació amb més profunditat d'aquest programa, juntament amb el poc interès en general de l'alumnat degut a la poca cultura que tenen sobre temes mediambientals.

4.4.2. Aproximació a l'IES Algarb i la seva documentació de centre.

L'IES Algarb està situat al Carrer de Guillem de Montgrí, 07817 Sant Jordi de ses Salines, Illes Balears, al costat del nucli de població de Sant Jordi.

El projecte educatiu de l'IES Algarb està dividit en 6 trets d'identitat diferents, que a la vegada estan dividits en propostes d'objectius en 4 àmbits diferents, que són: àmbit pedagògic, àmbit institucional, àmbit administratiu i àmbit interpersonal i humà.

Mencions als valors mediambientals:

TRET D'IDENTITAT 3

‘El centre ha de constituir un medi de formació integral per a l'alumnat amb la col·laboració i participació activa de les famílies amb la finalitat d'atendre els reptes i les demandes de la societat en què vivim, superant els particularismes i promovent les actituds universals de solidaritat amb les altres cultures, el coneixement de l'entorn natural i el patrimoni històric cultural i el respecte al medi ambient. ‘

ÀMBIT INSTITUCIONAL

‘Els òrgans de govern del centre (Consell Escolar, Equip Directiu, Claustre del Professorat) prestaran especial atenció als problemes de naturalesa mediambiental, patrimonial i històrica, utilitzant també el mateix centre, com a element de reflexió per a investigacions i treballs que posen en relleu la importància social dels valors d'integració, modernització i innovació.’

‘Es desenvoluparan projectes de recuperació arqueològica, patrimonial i mediambiental o s'hi participarà, i s'establiran relacions amb programes estatals o internacionals (Leonardo Da Vinci, Comenius, Socrates, etc.) i amb associacions preocupades per aquests temes (ADENA, Amics de la Terra etc.).’

3.4.2.1. Projecte d'ambientalització IES Algarb. (2018-2019).

L'IES Algarb és un centre adscrit al Programa Centres Ecoambientals oficialment des del curs 2004-2005⁸. Per tant és dels centres amb més

⁸ Històric de centres participants:

https://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/archivopub.do?ctrl=MCRST187Z1157577&id=157577

experiència en aquest programa ja que hi participa des de que va començar. La coordinadora de la comissió mediambiental és na Mayte Zamorano que pertany al departament d'Educació Física, i en total a la comissió són 14 professors de tots els departaments, incloent els professors de FP que assisteixen al centre per la tarda.

Com s'ha comentat anteriorment, a l'apartat 2.3, per inscriure's a aquest projecte cal entregar dos documents⁹: l'Annex 1 de l'enllaç, on bàsicament apareixen les dades del centre i de les persones encarregades d'aquest projecte, i l'Annex 2 de l'enllaç, on està reflectit tot el gruix d'informació que el centre portarà a terme sobre aquest projecte. Aquest document del IES Algarb està al complet a l'Annex 3.

Com a aspectes a destacar del projecte d'ambientalització del IES Algarb:

El projecte d'ambientalització dóna una sèrie d'eixos temàtics per elegir, dels quals es poden triar els que es vulgui o que la comissió ambiental del centre consideri necessaris. Hi ha tres eixos prioritaris que són: l'aigua, energia i canvi climàtic, i residus.

Posteriorment hi ha altres eixos, que són: consum responsable, hort/jardí, biodiversitat, mobilitat i altres (lliure elecció). En el cas del IES Algarb s'han elegit tots els eixos, és a dir, es prenen mesures a tractar en cadascun dels eixos mencionats.

Aprofundint una mica més, cadascun dels eixos està dividit en quatre quadres igual que a l'IES Sant Agustí:

1.Diagnosi de la situació inicial: on es responen una sèrie de qüestions de l'estat inicial de característiques del mateix eix.

2.Quadre d'objectius: on es marquen els objectius que es volen portar a terme al curs actual.

⁹ Documents de sol·licitud:

https://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/archivopub.do?ctrl=MCRST187Z1179179&id=179179

3. Quadre d'objectius per al curs 2019-2020 (si escau): en aquest cas si que s'han marcat objectius de cara al curs 2019-2020 a diferència de l'IES Sant Agustí.

4. Quadre de pla d'acció per aquest curs: el més important de tots i on ens centrarem a fer l'estudi pràctic, és on es mostren les accions que es volen portar a terme en aquest curs en l'eix que pertorqui.

4.4.2.2. Contacte amb la coordinadora de la comissió mediambiental a l'IES Algarb.

La comissió mediambiental de l'IES Algarb està formada per 14 professors de diferents àrees, tant de matèries impartides als cursos de ESO i Batxillerat, als matins, com als cursos de FP a les tardes. La coordinadora és na Mayte Zamorano que pertany al departament d'Educació Física. Les reunions de la comissió mediambiental solen ser una o dos vegades en tot el curs tots els professors junts, ja que per motius de diferència d'horaris és molt complicat coincidir tots al mateix temps. Les altres reunions ja es fan de forma més específica amb els professors que s'encarreguen de cada eix temàtic. Per exemple, els encarregats de l'eix "Hort i jardí", tenen una comunicació més activa i es reparteixen les feines a mesura que avança el curs. Al ser un número elevat de persones a la comissió, es reparteixen la feina per eixos per tal de fer un treball més eficient i efectiu.

Com s'ha vist, el pla d'acció d'aquest centre en relació al projecte és molt elevat, des que es va instaurar al curs 2004-2005, sempre s'han agafat tots els eixos disponibles a tractar. De fet, em comenta la coordinadora, fa dos cursos, al 2016-2017, el centre va rebre un premi atorgat per la Conselleria de Medi Ambient, per la programació ambiental relacionada amb l'eix temàtic de l'aigua.

Al centre s'han fet també tres ecoauditories, una de l'aigua, una del so i una dels residus. Són auditories que ja venen dissenyades, només s'han de portar a terme per trobar les mancances del centre. En el cas de l'auditoria sobre el so, va ser el centre el que la va impulsar, dissenyant-la també ja que aquesta era l'única que no estava present en els models repartits per la conselleria.

El **conkurs ecoaula** també es porta a terme en aquest centre, essent la mesura del programa més visible per a l'alumnat. En aquest cas també s'utilitza la graella ecoaula (annex 2), en aquest cas es revisen les aules dels grups participants tots els patis. Em comenta la coordinadora que la tasca de la comissió està molt ben dividida i que les tasques que apareixen al pla d'acció de cadascun dels eixos (Annex 3), es porten a terme bastant estrictament, encara que l'eix de residus és sempre el que presenta un repte més gran i el que tradicionalment costa més d'inculcar i d'aconseguir resultats.

El premi final del concurs ecoaula és similar al de l'IES Sant Agustí, el primer premi sol ser una ruta en kayak per la classe guanyadora i el segon i tercer premi solen variar any rere any. L'organisme que paga aquest premis és l'Ajuntament de Sant Josep, el qual bàsicament dóna ajuda monetària, però també pot arribar a sol·licitar informació del que s'ha portat a terme i de les millores que s'han produït.

El centre aquest curs ha incorporat papereres de reciclatge a totes les aules com a gran novetat. Hi ha tres punts verds a tot el centre i els alumnes han de portar els residus de cada aula als punts de reciclatge a cada punt verd, que bàsicament es tracta de punts amb contenidors de reciclatge grans. Anteriorment el centre no tenia papereres de reciclatge a totes les aules però en comptes de tres, tenien nou punts verds al centre. S'ha aplicat aquesta nova mesura per tal de veure si funciona millor el reciclatge ja que és dels assumptes que més costa d'inculcar. Sembla que de moment la iniciativa va bé però encara costa molt que els alumnes reciclin, i facin tot el procés de portar el que es recicla a l'aula als punts verds.

Com a activitats del programa que s'han portat a terme aquest curs, es destaca les xerrades impartides per l'associació "Aliança per l'Aigua d'Eivissa i Formentera", que és una associació creada com a espai per a la participació, difusió i coneixement, amb l'objectiu comú de promoure una gestió integrada i sostenible de l'aigua. Es varen fer xerrades i activitats amb alumnes de primer d'ESO diversos dies. També destacar les activitats "role-play" que va portar a terme el grup ecologista GEN-GOB, en una jornada que van assistir al centre.

Una altra acció de la comissió és la utilització i manteniment d'un gran panell informatiu situat al "hall" del centre. Com a exemple la informació que es va posar en el panell per el dia mundial de l'aigua.

A més, la comissió ambiental en aquest centre té un blog (<http://llocambiental.blogspot.com/>), el qual porta la coordinadora, on tant els alumnes com qualsevol persona interessada tenen informació general en matèria de medi ambient, de les activitats i experiències que es porten a terme al centre en aquest àmbit, i informació de diferents iniciatives en general, fet que dóna un valor afegit a tot el que s'impulsa des del programa centres ecoambientals. Un exemple d'aplicació d'aquest blog, és el cas de dos alumnes del centre, que de forma totalment altruista es dediquen a recollir residus de les platges, i van demanar al centre poder fer difusió d'aquesta iniciativa. També es va fer difusió al panell gran que es comentava anteriorment.

A mode de síntesi general i com a últimes impressions de la coordinadora de la comissió, dir que el programa funciona bastant bé i activament en aquest centre, com hem pogut comprovar, amb gran implicació del professorat. Però, com ja s'havia comentat al cas de l'IES Sant Agustí, fa tres cursos es varen eliminar les hores de formació que restava estar implicat en aquest programa, i encara que en aquest centre per sort no s'ha vist massa afectada la implicació del professorat, si que repercuteix en cert nivell, i la mesura va provocar i encara provoca malestar en els membres ja que troben que hauria de tornar a aplicar-se la mesura anterior. Aquest malestar el transmeten a la memòria que entreguen a final de curs, des de que va entrar en vigor la mesura.

I com a última reflexió, em comenta que el problema i barrera més gran en quant a aplicació d'aquest programa que es troben, és la manca d'interès i incultura prèvia que té l'alumnat en matèria medi ambiental, fet que es tindrà en compte a l'hora de fer la proposta de millora.

4.5. Suport als destinataris del Programa Centres Ecoambientals a l'illa d'Eivissa. Contacte amb el coordinador del programa a l'illa d'Eivissa.

Com s'ha comentat a l'apartat 2.10, tots els centres que s'adscriuen al programa tenen un suport de l'administració, en aquest cas de la Conselleria de

Medi Ambient, i en concret del servei d'educació mediambiental. En el cas de l'illa d'Eivissa l'encarregat d'aquest servei és en Pablo Penalva y Hortal, el qual vaig tenir l'oportunitat d'entrevistar i aquí apporto certes consideracions.

En quant a la seva funció en general, em comenta que bàsicament es dedica a fer visites als centres i aporta ajuda als projectes, generalment ajuda burocràtica (emplenament de documents, terminis d'entrega, etc.). La primera visita es fa a principis de curs i es sol repetir mensualment. També es dedica a recollir idees que presenten els centres, i donar-les a altres centres promovent noves iniciatives.

Apart d'això la conselleria dóna una sèrie de material a disposició d'aquest programa com són gots i plats de plàstic reutilitzables, bosses de paperera biodegradables etc., per si algun centre en té necessitat per exemple per el dia del centre o també per un ús més quotidià, promovent així una baixada de la quantitat de residus generats. L'encarregat de la connexió d'aquest material entre conselleria i centres és en Pablo.

El nexa d'unió dels coordinadors de centres ecoambientals de totes les Illes Balears és a Palma, on hi ha un coordinador cap, que és la persona de referència del programa a la qual acudeixen els altres coordinadors en cas de necessitat.

En el cas de les ecoauditories, la funció del coordinador és aportar tot el material necessari per a que es portin a terme, com per exemple bosses per mesurar el caudal de l'aigua etc. Aquest material també el proporciona la conselleria i en Pablo és l'encarregat de distribuir-lo als centres que ho requereixin. Segons em diu aquesta és la part més feixuga del càrrec, ja que comporta la coordinació i gestió de molt material específic.

Com a conclusió em comenta que opina que és un programa molt madur, que la majoria de centres estan molt experimentats i que funciona de manera bastant eficient (sempre referint-nos a la part més administrativa, l'aplicació real del programa al centre és una altra qüestió). En quant als centres de Sant Agustí i l'Algarb, arriba a la mateixa conclusió i opina que ja estan molt

experimentats i que en quant a feina administrativa sobretot, ja ho tenen bastant assimilat i ho porten a terme de forma precisa.

4.6. Anàlisi dels resultats i comparació a grans trets d'ambdós centres.

Hem vist als apartats anteriors de cada centre, quins són els eixos d'acció en els que es centren i quina és la forma en la que cada centre individualment aplica el programa.

A trets generals veiem la gran diferència de persones que formen la comissió mediambiental en els dos centres, mentre al IES Sant Agustí la formen 3 professors, a l'IES Algarb la formen 14 professors. Aquest fet és degut en part a que a l'Algarb també tenen classes a la tarda de FP, apart de que la implicació en general és més gran.

L'aplicació del programa als dos centres es va instaurar pràcticament des de la creació d'aquest per tant són dos centres amb experiència amplia en aquesta iniciativa.

En quant a accions portades a terme i dedicació als eixos hi ha clara diferència en favor de l'Algarb ja que apart de participar a tots els eixos, porten a terme més accions i iniciativa. Fet motivat en part com dèiem abans, a que és un centre més gran i hi ha més implicació del professorat. Com a exemple d'això és també que l'Algarb ja tingui marcats objectius de cara al curs 2019-2020 com marca el pla d'ambientalització de seu centre, en canvi a Sant Agustí no se'n ha fixat cap, cosa que determina de nou aquesta diferència entre l'acció en ambdós centres.

Els dos centres estan molt disconformes amb l'eliminació de les hores d'equivalència de formació, que és una de les mesures que han produït un punt d'inflexió negatiu en la participació del professorat en el programa.

A grans trets, són dos centres diversos i on aquest programa s'aplica de forma prou diferent (sempre amb la mateixa base), degut principalment a la diferència d'implicació del professorat. En quant a la implicació de l'alumnat podríem dir

que és deficient en tots dos centres, i amb tota certesa a la resta de centres participants del programa.

4.7. Discussió.

En la teoria del programa centres ecoambientals, tots els centres d'educació de les Illes Balears es poden inscriure i portar-lo a terme als seus centres a través de l'entrega dels diferents annexos i sotmetent-se o no a possibles ecoauditories per tal de tenir una avaluació primerenca sobre les necessitats del centre. Contaran amb l'ajuda d'un integrant de la conselleria de medi ambient per a qualsevol cosa que puguin necessitar amb funcions de suport i orientació i com a nexa d'unió amb l'administració (apartat 2.10), en el cas d'Eivissa el representant és en Pablo Penalva. A nivell Balear hi ha una comissió de valoració, on s'actua majoritàriament des de Palma (apartat 2.9), i és encarregada de revisar les accions que es porten a terme i entregar els premis pertinents si escauen. I finalment, hauran d'entregar una memòria amb les accions que s'han portat a terme durant el curs, amb suggeriments, comentaris, propostes noves etc.

El pla d'ambientalització és el que marca el full de ruta per cada centre sobre les accions que es portaran a terme cada curs

Si bé és cert, que el programa porta certs anys en marxa i ha arribat a un grau relativament alt de maduresa. Es podria dir que es compleix de manera molt diversa a cada centre, és a dir, depèn molt de la instauració i de la implicació en general de cada centre. La gestió burocràtica que marca la teoria la tenen agafada controlada els centres que estan adscrits a aquest programa. El problema entra dintre de cada centre i l'aplicació real que es porta en aquests. Depèn molt de les persones que hi ha implicades a la comissió, i de com porten a terme els plans d'acció. Es pot arribar a complir tot el que està al pla d'ambientalització però l'efecte real pot ser baix si el grau d'implicació és baix, i no existeix mecanisme per controlar aquest fet, l'únic que es controla de forma estricta són els processos burocràtics del programa. Per aquest motiu el que es necessita és una implicació real de les comissions, cosa que no es produeix a

tots els centres. I això només es podrà produir si hi ha un control real sobre l'aplicació del programa als centres.

En definitiva, sempre baix el pretext que marca la teoria del que s'ha de portar a terme si es decideix implementar el programa, que és el nexa comú entre tots els centres, després cadascun té la seva manera d'implementar-lo. I depenent de les circumstàncies, s'enfocarà d'una manera o d'una altra, intentant sortejar les dificultats que es presenten.

4.8.Proposta de millora:

Un cop identificades les problemàtiques i mancances més comunes d'aquest programa, a continuació es desenvolupen un conjunt d'idees que constitueixen una proposta de millora. Es dividiran les propostes en dos parts, les primeres enfocades al programa en general, i les següents enfocades a cadascun dels centres que s'han tractat.

Propostes generals:

1-Bloc temàtic sobre el programa a les tutories de 1r d'ESO.

Un dels principals problemes que es troba el programa és la manca d'implicació dels alumnes; per això, la idea de fer un bloc temàtic a les tutories de primer d'ESO sobre conscienciació mediambiental en general, i en concret sobre aquest programa seria una opció primordial per tal de millorar-ne les potencialitats. Això contribuiria a, que ja des de la seva entrada al centre fossin conscients de les possibilitats que ofereix el programa i les puguin posar en pràctica.

Com es pot fer?

Des de la comissió mediambiental de cada centre, proposar al departament d'orientació, que és el que s'encarrega de dirigir la temàtica de les tutories, de fer un bloc dedicat al programa, aportant el guió necessari per a que es porti a terme.

Quan es pot començar a aplicar?

En el moment en el que la comissió tingui preparat el guió del bloc temàtic, el presenti a orientació i aquest cos doni el vistiplau.

Possibles desavantatges.

Dues possibles desavantatges serien la excessiva càrrega de treball que pot suposar per a la comissió la preparació del guió, i la negativa del departament d'orientació a portar endavant la proposta per les causes que escaiguin.

2-Proposta taller sobre centres ecoambientals 1r ESO.

Molt relacionat amb la proposta anterior, la idea de proposar un taller a primer d'ESO sobre els centres ecoambientals i sobre sostenibilitat en general provocaria una millora substancial en el coneixement d'aquest per part dels alumnes. Comentar que els tallers a primer són de dos hores setmanals, i tenen una durada trimestral, per tant cada alumne farà tres tallers de diferents temàtiques durant un mateix curs. Aquests tallers són proposats pels departaments, i realitzats per professors del departament que els ha proposat. És cert que no tots elegiran aquest taller ja que n'hi ha més de presents, però almenys una part de l'alumnat rebria aquesta educació, i seria fins i tot capaç també de transmetre-la als demés companys en forma de projectes.

Com es pot fer?

De la mateixa manera que en la anterior proposta, proposar el taller a l'equip d'orientació i que acceptin la proposta. Donat que són els departaments els que proposen els tallers a l'equip d'orientació, en aquest cas serien els de biologia o de física i química els més afins a la temàtica.

Quan es pot començar a aplicar?

Una vegada el departament d'orientació doni el vistiplau a la proposta, es podrà començar a aplicar el curs posterior a que s'hagi acceptat.

Possibles desavantatges.

Un dels desavantatges que tindria aquesta mesura seria que no arriba a la totalitat dels alumnes de primer de la ESO, i per tant n'hi hauria que quedarien exclosos d'aquesta mesura.

3-Que es torni al sistema antic on es donaven hores de formació als professors.

Com s'ha comentat anteriorment, fa tres cursos que es varen eliminar les hores donades als professors per pertànyer a la comissió mediambiental, fet que ha repercutit negativament. A causa d'això la implicació del professorat s'ha vist més o menys afectada depenent del centre, de totes formes segueix essent una de les queixes primordials del professorat i una eina fonamental per promoure'n la implicació d'aquests i fer que el programa en general funcioni d'una millor manera.

Com es pot fer?

Fer pressió a conselleria a través d'una reunió de les queixes de tots els centres participants, a través d'un escrit oficial o d'una instància general on es reculli el malestar dels centres participants. Això es pot fer a través de la iniciativa d'un dels centres per exemple, de convèncer els centres restants, i fer una comissió per redactar i presentar les queixes de forma conjunta.

Quan es pot començar a aplicar?

Quan es faci la comissió dels centres i es presentin les queixes a conselleria.

Possibles desavantatges.

Possible negativa de conselleria. Possible negativa per part del professorat a participar.

4-Comunicació amb escoles d'educació primària per tal de que es promogui una educació en matèria de medi ambient més activa.

El fet que els alumnes tinguin una manca d'implicació molt gran en matèria mediambiental, és un dels assumptes prioritaris a tractar per el bon funcionament del programa (i de la societat en general). Per això es proposa tenir una comunicació amb els centres d'educació primària per tal d'intentar que donin prioritat a una matèria tan important com és el medi ambient. Si bé és cert, el programa centres ecoambientals també està present als centres d'educació primària, i és allí on els alumnes tenen un primer contacte en la matèria, també és cert, que en cap moment s'ha vist un benefici actitudinal dels alumnes en aquest fet. Per això es proposa incentivar la comunicació amb els centres d'educació primària per impulsar mesures de millora. Una manera d'aconseguir això seria realitzar visites d'alumnes de primària a centres de secundària que tinguin objectius de coneixement i activitats en matèries mediambientals; també ho facilitaria fomentar assistència de professors de secundària a centres de primària a fer xerrades i activitats sobre el tema, incentivant sempre les accions amb estímuls positius per als alumnes. En definitiva, més presència en la quotidianitat de l'estudiant des de les edats més inferiors possibles.

Com es pot fer?

Crear vincles comunicatius amb els caps de comissió mediambiental dels centres d'educació primària adscrits a l'institut, i crear una comissió d'accions conjuntes. És cert que a hi ha hagut experiències similars, però aquí es parlaria ja de forma oficial, i introduint aquestes accions conjuntes al pla d'ambientalització.

Quan es pot començar a aplicar?

En el moment en el que la comissió decideixi posar les mesures en marxa.

Possibles desavantatges.

Que els centres d'educació primària no estiguin adscrits al programa centres ecoambientals i/o no vulguin col·laborar per el motiu que escaigui.

5-Creació de fòrums entre centres.

Creació de jornades de col·laboració i posada d'idees en comú entre diferents centres i que tant els alumnes com els professors puguin gaudir d'un aprenentatge cooperatiu a la vegada que enriquidor en un espai comú destinat a aquest objectiu. Com ja s'ha comprovat amb experiències en altres comunitats (apartat 3.2), aquesta unió de centres per zones amb l'objectiu de trobar-se una jornada i portar a terme un seguit d'activitats relacionades pot aportar un valor afegit molt gran i donar sentit i acció al programa.

Com es pot fer?

Posar en marxa un sistema de comunicació entre centres i fixar un dia per portar a terme la jornada. La comunicació pot ser a nivell de professorat i també a nivell dels estudiants per nivells. No només es podria fer fixant un dia, també es podrien preparar projectes inter-centres, en que alumnes del mateix nivell de diferents instituts s'haguessin de preparar algun treball/xerrada quadrant hores de classe, a través d'eines com l'Skype, etc. Contribuint així a les competències social i a les TIC.

A continuació es presenta un quadre-proposta per aquesta activitat:

Seràn classes inter-comunicades via Skype o programa similar, amb el qual dos cursos del mateix nivell de diferents centres posaran en comú activitats semblants fent així un intercanvi d'informació i idees, i afavorint l'aprenentatge cooperatiu. S'hauran de trobar cursos del mateix nivell en els dos centres, on puguin coincidir dues hores lectives per fer l'activitat, i hi haurà hagut d'haver un treball previ per part dels alumnes. La comissió mediambiental promourà aquesta activitat, s'encarregarà de formar una comissió junt amb un altre centre i organitzar els cursos que poden coincidir per fer aquesta activitat, repartint la temàtica i explicant el funcionament de com s'haurà de fer. Activitat que serà portada però pels professors de departament de biologia i geologia o física i química. És per aquest motiu que es proposen fets avaluables.

Classes centres	Tipus activitat (sempre via Skype)	Temàtica	Durada de la intervenció	Distribució de tasques	Avaluació professors
2n ESO C IES Sant Agustí amb 2n ESO A IES Algarb	Presentació d'un Pòster prèviament realitzat.	Residus	Cada grup presentarà tres pòsters utilitzant 20 minuts per cadascun	Tres alumnes presentaran cada pòster. Hi haurà sempre "experts" TIC per gestionar la connexió Skype, micròfons etc. També hi haurà la figura d'un portaveu per comunicació general amb l'altre grup.	Podran avaluar competències TIC i de comunicació. El treball en grup i de cooperació i gestió.
3 ESO D IES Sant Agustí amb 3r ESO A IES Algarb	Xerrada constructiva.	Malbarament de l'aigua	S'aniran fent intervencions per temps necessari	Amb recopilació d'informació prèvia es faran intervencions individuals. Encarregats de recopilar les idees per fer-ne un decàleg a cada classe. Experts TIC i figura de portaveu.	Podran avaluar competències TIC i de comunicació. El treball creatiu de cada alumne i la aportació final.
4t ESO A IES Sant Agustí amb 4t ESO D IES Algarb	Presentació d'un Power Point.	Canvi climàtic	Dos presentacions de 40 minuts cadascuna, més un torn de preguntes i comentaris	Sis alumnes per cada presentació. Figures de portaveu i expert TIC.	Podran avaluar competències TIC i de comunicació. Treball cooperatiu i d'organització.
1r de BATX. B IES Sant	Pluja d'idees de millora de	Aigua, residus,	Intervencions curtes d'uns	Intervencions individuals per grup.	Podran avaluar

Agustí amb 1r de BATX. A IES Algarb	la sostenibilitat al centre.	energia.	5 minuts per cada grup	Encarregats de recopilar idees en un decàleg. Figures de portaveu i expert TIC.	competències TIC i de comunicació. El treball creatiu.
--	------------------------------	----------	------------------------	---	--

Taula 1. Proposta classes inter-comunicades entre centres.

Quan es pot començar a aplicar?

Una vegada formada la comissió d'organització i s'hagin posat d'acord els centres participants i fixa't el dia de la jornada, o en cas de classes inter-comunicades entre centres quan s'hagi organitzat tot el repartiment de tasques i quadrat horaris.

Possibles desavantatges.

Possible falta d'interès i/o de temps dels centres per portar a terme aquesta iniciativa. Falta de pressupost per a les trobades. Falta de recursos TIC per al treball conjunt a distància.

A continuació es presenta un quadre resum dels principals punts de la proposta de millora.

Propostes	Què és?	Com?	Quan?	Perquè?	Dificultats
1-Bloc temàtic sobre el programa a les tutories de 1r d'ESO.	Introducció al programa en un Bloc de tutories a primer d'ESO.	Proposta al departament d'orientació	Una vegada el departament d'orientació hagi acceptat la proposta.	Element clau que a l'entrada al centre els alumnes siguin conscients del programa	Negativa del departament d'orientació. Excessiva càrrega per la comissió.
2-Proposta taller sobre centres ecoambientals 1r ESO.	Aprofundiment al programa en un Taller trimestral a primer d'ESO.	Proposta al departament d'orientació a través de l'ajuda als departaments	Una vegada s'hagi redactat la proposta i orientació	Gran oportunitat per a que els alumnes aprofundeixin en el tema i ja	Negativa per part dels departaments de física i química i biologia.

		de biologia i física i química per la comissió mediambiental.	hagi acceptat.	portin aquest bagatge tota la seva trajectòria.	Elevada càrrega per la comissió.
3-Que es torni al sistema antic on es donaven hores de formació als professors	Recuperar les avantatges que té pertànyer a la comissió mediambiental.	Proposta a conselleria a través de la redacció d'una instància feta inter-centres per augmentar la pressió.	Una vegada s'hagi format la comissió inter-centres i s'hagi redactat la proposta.	Element clau per al retorn a una major participació del professorat a la comissió.	Negativa per part de conselleria.
4- Comunicació amb escoles d'educació primària per tal de que es promogui una educació en matèria de medi ambient més activa.	Creació d'enllaços entre comissions d'escola-institut per tal de fer més eficient l'aprenentatge en matèria mediambiental als més joves.	Formant comissions conjuntes entre els centres i portant a terme diverses activitats i iniciatives.	Una vegada els centres s'hagin posat d'acord i format la comissió.	Que els més petits adquireixin conscienciació en la matèria quan abans, és de vital importància per al futur.	Que no es vulgui col·laborar entre centres per els motius que escaiguin.
5-Creació de fòrums entre centres.	Creació de nexes d'unió entre centres per portar a terme activitats ja sigui en jornades presencials o	Posar en marxa l'organització de possibles dies i unió de classes per a la col·laboració entre centres.	Una vegada les comissions d'ambdós centres s'hagin posat d'acord i estiguin en	L'oportunitat de col·laboració entre centres augmenta notablement l'experiència i formació tant per alumnes	Falta d'interès dels centres Falta de pressupost per a les trobades. Falta de recursos TIC

	en activitats per conferència.		disposició de repartir feina.	com per a professors.	per al treball conjunt a distància.
--	--------------------------------	--	-------------------------------	-----------------------	-------------------------------------

Taula 2. Quadre resum dels principals punts de la proposta de millora.

Propostes enfocades a cadascun dels centres:

IES Sant Agustí

Donades les característiques d'aquest centre, que és de capacitat petita-mitjana, el nombre de professors també és relativament petit i el nombre de professors participants a la comissió es veu repercutit. La mesura adoptada fa tres anys de no comptabilitzar les hores de comissió per hores de formació, s'ha vist molt reflectit en la implicació del professorat en aquesta comissió. En conseqüència, el seu funcionament també se'n ha vist repercutit, quedant només tres professors encarregats de la feina que s'ha de portar a terme.

Per tant, la proposta específica per aquest centre, és intentar proposar un sistema de recompenses als professors que s'impliquin a la comissió. És a dir, a través del pressupost present en aquest programa, una part anirà destinada a la millora de les condicions del professorat implicat, com per exemple algun dinar conjunt, o esmorzars setmanals de "team-building". Pot ser una mesura que animi al professorat a implicar-se a la comissió i seria un "win-win", la comissió guanyaria en professors implicats, per tant es podrien fer més activitats i fer-les millor, i conseqüentment els alumnes tindrien més raons per implicar-se.

IES Algarb

En aquest centre la participació del professorat a la comissió no s'ha vist molt repercutida per la mesura del compliment d'hores de formació per les de comissió. Aquí el major problema rau, segons em comenta la coordinadora, en la implicació de l'alumnat, que és extremadament baixa. Casos com l'apartat de residus, on ara tenen papereres de reciclatge a totes les classes, però no arriba

a funcionar perquè els alumnes fan cas omís al que tenen a l'aula i la seva actitud deixa molt que desitjar. Així doncs, a part de les primeres propostes generals on hi ha diversos apartats enfocats a motivar l'alumnat i conscienciar en educació mediambiental, es proposa aquí, fer una setmana del mediambient a primer d'ESO destinada íntegrament a activitats relacionades amb el tema. Seria una setmana fortament lligada a la participació dels departaments de Ciències Naturals i de Física i Química, ja que són els més afins al tema mediambiental. Es tractaria de que cada any els primers d'ESO portessin a terme una sèrie d'activitats no només per part de l'institut, sinó per part d'organitzacions externes com "Aliança per l'aigua" (que s'ha comentat anteriorment), així com visites a parcs naturals, depuradores etc. Per a que els alumnes agafin consciència real de la problemàtica. Tots plegats fer una setmana que marqui el seu trajecte per l'institut. La setmana del medi ambient, promoguda per la comissió mediambiental.

A continuació es presenta un quadre resum de la problemàtica-proposta de solucions per als dos centres:

Centres	Problemàtica principal	Proposta de solucions	Quan?	Perquè?	Possibles desavantatges
IES Sant Agustí	Poca implicació del professorat	Incentivar al professorat amb diverses mesures com millores de les condicions, a falta de l'oferiment de conselleria per mesures	Es pot començar a aplicar una vegada la comissió actual decideixi començar les accions i a fer-ne promoció.	La participació activa del professorat és de vital importància pel correcte compliment del programa.	Que encara i aplicar noves mesures, no sigui suficient per cridar l'atenció al professorat per participar.

		reals			
IES Algarb	Poca o pràcticament nul·la implicació de l'alumnat	La setmana del medi ambient per alumnes de primer d'ESO. Amb gran varietat d'activitats i d'accions relacionades amb prendre consciència del medi ambient.	S'ha de planificar amb molta antelació per la comissió mediambiental, i una vegada fet, proposar la setmana i portar-ho a terme.	Gran importància per als alumnes prendre consciència real quan abans.	Que hi hagi dificultats logístiques i de coordinació ja que implica tota una setmana. Que la comissió no estigui disposada a fer-ho per sobrecàrrega de feina.

Taula 3. Quadre resum problemàtica-proposta solucions per als dos centres (Sant Agustí i Algarb)

5. Conclusions.

En aquest treball hem vist a fons què són els centres ecoambientals i com estan repartits a l'illa d'Eivissa els centres d'educació secundària adscrits a aquest programa. Hem analitzat el funcionament en els casos dels dos centres del municipi de Sant Josep, l'IES Sant Agustí i l'IES Algarb, i hem vist com és la realitat d'aplicació en cadascun d'ells.

Limitacions del programa

El programa objecte d'aquest estudi va ser creat per impulsar l'educació ambiental als centres educatius, amb la finalitat d'aconseguir fer-hi millores ambientals visibles, mesurables i comparables. Com hem vist, l'aplicació d'aquest programa presenta una sèrie de problemàtiques que s'han intentat mitigar o solucionar via la teorització de potencials millores que ajudarien a aconseguir els seus objectius.

Moltes d'aquestes accions que s'han posat en marxa (algunes d'elles ja porten anys realitzant-se), han set avenços de real importància, sobretot per la continuïtat, per exemple en matèria d'estalvi d'aigua o d'energia s'han vist beneficis molt elevats, amb accions tant senzilles com poden ser la col·locació de cartells recordatoris d'apagar els llums o de tancar l'aixeta.

Però d'altres com comentàvem al principi, donen una sèrie de problemàtiques que principalment provenen de dos factors: la falta d'implicació dels alumnes i la falta d'implicació del professorat. Les idees hi són, els plans d'acció hi són, el que falta en alguns casos és la implicació. Aquest és, de fet, el gran problema del programa i de la sostenibilitat, en tots els àmbits del planeta terra i de la nostra societat. Hem pogut veure certes propostes de mesura, que podrien millorar el rendiment d'aquest programa i per tant l'actitud del futur envers la sostenibilitat.

Reptes de futur

El medi ambient no és un tema banal, és probablement un dels majors reptes de futur que té l'ésser humà, sinó el major, si volem afrontar una existència com a tal en un temps pròxim. Per tal de crear solucions i millorar en aquest aspecte, la clau està en l'educació ambiental, i més específicament l'educació ambiental en els centres d'educació. És molt important inculcar la cultura de la sostenibilitat i els hàbits d'aquesta des de la edat més primerenca possible, i els centres d'educació n'han de ser un punt clau per aquesta evolució.

Podríem afirmar que hi ha hagut evolució en cultura de sostenibilitat en els darrers anys gràcies a programes com el de centres ecoambientals? Si, i tant, es podria afirmar que hi ha hagut molta evolució. Podríem afirmar que aquesta evolució ha estat suficient? Clarament no. Fa falta un canvi de paradigma, una reestructuració dels hàbits de les persones, i aquest canvi s'hauria de començar a produir ja, començant per inculcar l'educació als més joves. Com hem vist en aquest treball, existeixen programes per fer-ho, i que han provocat una millora en matèria de sostenibilitat en els darrers anys prou important, però encara es veu frenada per factors que haurien de millorar urgentment la seva acció.

Què apporto jo?

Observant la problemàtica dels programes encarregats de l'educació ambiental als centres d'educació, en aquest cas enfocat al programa centres ecoambientals de les Illes Balears, i en concret l'observació pràctica de dos centres diferents, he fet un exercici de descriure la situació, i posteriorment he aportat una proposta de millora teòrica que pot servir d'ajuda per tal d'incrementar la eficàcia del programa.

Encara que també opino, i tenint en compte la importància del tema que estem tractant, que un programa d'aquestes característiques hauria de tenir molta més presència i importància per part de totes les institucions si realment es vol veure una millora real. Està en mans de l'administració, donar una passa endavant i promoure decididament aquest tipus d'iniciatives.

6.Referències bibliogràfiques

Govern de les Illes Balears (2018a). *Convocatoria del programa de Centres Ecoambientals de les Illes Balears per al curs escolar 2018-2019*. Recuperat de https://www.caib.es/sites/serveieducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/archivopub.do?ctrl=MCRST187ZI179179&id=179179

Govern de les Illes Balears (2018b). *Ecoauditories. Programa de centres ecoambientals*. Recuperat de http://www.caib.es/sites/serveieducacioambiental/ca/ecoauditories_als_centres_educatius/archivopub.do?ctrl=MCRST187ZI221968&id=221968

Novo, M. (2009). La educación ambiental, una genuina educación para el desarrollo sostenible. *Revista de educación*, 1, 195-217. Recuperat de http://www.revistaeducacion.mec.es/re2009/re2009_09.pdf

Servei d'Educació Ambiental de les Illes Balears (2019). *Programa de centres ecoambientals*. Palma: Govern de les Illes Balears. Recuperat de https://www.caib.es/sites/serveieducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/

(Servei d'educació ambiental, Govern de les Illes Balears):

<http://centresecoambientals.blogspot.com/2012/05/estalvi-energetic-lies-biel-marti.html>

<https://centresecoambientals.blogspot.com/2017/05/taller-cooperatiu-de-reciclatge-de.html>

http://centresecoambientals.blogspot.com/p/blog-page_11.html

(Generalitat de Catalunya, Conselleria de Medi Ambient)

<https://escolesverdesbarcelonacomarques.ning.com/forums-2018-2019>

ANNEXES

Annexe 1: Projecte d'ambientalització IES Sant Agustí.

ANNEX 2 Projecte d'ambientalització

[Marcau tots els eixos temàtics que voleu treballar durant aquest curs, i emplenau la fitxa que correspongui: diagnosi inicial, objectius i pla d'acció previst per assolir els objectius. L'assessor ambiental de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca us pot orientar en l'elaboració de l'annex.]

Centre: IES SANT AGUSTÍ

Durada del projecte:
2018/2020

Curs escolar 2018/2019

Cursos escolars

Eixos temàtics

1. Eixos prioritaris

	Aigua
X	Energia i canvi climàtic
X	Residus

2. Altres eixos

X	Consum responsable
	Hort i jardí
X	Biodiversitat
X	Mobilitat
	Altres: _____

Centres amb intencions i centres que participen per 2n any i no pogueren dur a terme l'auditoria el curs passat, marcau amb una creu l'eix o eixos prioritari dels quals treballareu l'auditoria en aquest curs:

☐	Aigua
☐	Energia i canvi climàtic
☐	Residus

Diagnosi global de la situació actual. (marcau amb una x aquelles caselles que corresponguin)

<i>Diagnosi general</i>	Sí	No	NS*
1) S'ha incorporat l'educació ambiental en les àrees que s'hi imparteixen?			X
2) Existeixen equips de treball interdisciplinari amb projectes compartits i contextualitzats?		X	
3) Estan normalitzats els espais de trobada del Comitè Ambiental per tal d'aportar les propostes, consensuar i valorar els objectius i els projectes?	X		
4) Es facilita un temps de dedicació i de trobada conjunta al Comitè Ambiental?	X		
5) Existeixen espais de debat sobre la sostenibilitat on l'alumnat sigui el protagonista?		X	
6) Es promou la gestió sostenible de recursos i materials al centre per tal que el projecte d'ambientalització sigui coherent?	X		
7) Existeix algun projecte compartit de millora de l'entorn immediat i que impliqui altres agents externs al centre?		X	

*No ho sé / No correspon

Diagnosi i objectius per eixos temàtics. (marcau amb una x aquelles caselles que corresponguin)

Eix temàtic: energia i canvi climàtic

<i>Diagnosi de la situació inicial</i>	<i>Sí</i>	<i>No</i>	<i>NS*</i>
1) Heu fet mai/ teniu iniciada una ecoauditoria d'energia al centre?			X
2) S'ha definit un decàleg de bones pràctiques respecte a l'ús sostenible de l'energia al centre?	X		
3) S'ha incorporat el problema ambiental de les energies no renovables i el canvi climàtic al currículum del centre?	X (*)		
4) Hi ha algun encarregat de revisar periòdicament les instal·lacions i avisar que es faci el manteniment necessari (llums, climatització, etc.)?	X (*)		
5) Es fan seguiments periòdics dels consums i les despeses d'energia del centre?		X	
6) Es fan activitats educatives relacionades amb les fonts d'energia i l'ús eficient d'energia?	X		
7) Hi ha rètols que recordin l'estalvi d'energia al centre?	X		
8) Teniu sistemes de generació d'energia eòlica o solar en funcionament al centre?	X (*)		
9) Teniu identificades les fonts energètiques que s'utilitzen al centre (electricitat, calefacció, cuines)?	X		
10) Teniu una bona il·luminació a les aules que us permeti treballar sense encendre els llums durant la major part del dia?	X (*)		
11) Els llums que estan més hores encesos, són de baix consum?	X		
12) Hi ha persones encarregades d'apagar els llums quan no són necessaris?	X (*)		
13) Hi ha mecanismes útils per regular l'entrada de llum a les finestres?	X (*)		
14) Posau la calefacció a més de 21 °C?		X	
15) Posau l'aire condicionat a menys de 24 °C?	X		
16) La calefacció i l'aire condicionat estan programats perquè estiguin encesos només les hores i els dies que hi ha gent al centre?	X		
17) Es pot regular la temperatura a les aules i als despatxos (amb termòstats, o apagant els aparells de climatització)?	X		
18) Els radiadors estan col·locats eficientment (lluny de portes i finestres, sense mobles que els cobreixin)?	X		
19) Les finestres tenen un bon aïllament?	X		
20) Les geleres, les rentadores i la resta d'electrodomèstics, són de baix consum?			X
21) Indica la darrera lectura del comptador d'electricitat o gas i la data 8,905 Mwh consumits del 1-6 al 30-6 de 2018			

*No ho sé / No correspon

3) El problema ambiental relacionat amb l'energia està inclòs en diverses assignatures i nivells (Ciències Naturals, Biologia i Geologia, Cultura Científica).

4) Tot el personal del centre apunta en una graella les incidències detectades que són revisades i reparades per un tècnic que ve periòdicament al centre.

8) Tenim panells d'energia solar tèrmica.

10) Les aules tenen grans finestres per les que entra molta llum. A més, hi ha 4 zones de fluorescents que permeten escollir només les zones necessàries en cada moment.

12) Dins de cada grup classe existeix la figura del delegat ambiental que, entre d'altres funcions, s'encarrega de que els llums quedin apagats durant els patis i a l'hora de la sortida.

13) Totes les finestres del centre tenen a la part superior un voladís que impedeix l'entrada de pluja i també de llum. També hi ha cortines a les finestres del davant.

Objectius per a aquest curs

1. Dur a terme una auditoria energètica al centre educatiu.	
2. Millorar l'eficiència energètica al centre (aïllament de l'edifici,...)	
3. Integrar en el currículum coneixements sobre l'energia i el canvi climàtic que capacitin per a l'acció responsable.	
4. Aconseguir espais de trobada i instruments que possibilitin la participació de tota la comunitat educativa, especialment de l'alumnat, en la presa de decisions.	
5. Fer una bona comunicació de les actuacions que es duen a terme relacionades amb l'energia i el canvi climàtic.	
6. Implicar-se en projectes compartits de millora de l'entorn que tinguin l'energia com a protagonista.	
7. Inculcar bones pràctiques respecte a l'ús sostenible de l'energia en la comunitat educativa.	X
8. Altres... v. document EXEMPLES D'ACCIONS a la web del Servei d'Educació Ambiental: http://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/	
9. Afavorir la implicació del personal docent i no docent en l'estalvi d'energia.	x
10. Col·locar cartells o adhesius amb consells de bones pràctiques devora els interruptors i els termòstats	x

Si pertoca, **objectius per al curs 2019/2020**

1. Dur a terme una auditoria energètica al centre educatiu.	
2. Millorar l'eficiència energètica al centre (aïllament de l'edifici,...)	
3. Integrar en el currículum coneixements sobre l'energia i el canvi climàtic que capacitin per a l'acció responsable.	
4. Aconseguir espais de trobada i instruments que possibilitin la participació de tota la comunitat educativa, especialment de l'alumnat, en la presa de decisions.	
5. Fer una bona comunicació de les actuacions que es duen a terme relacionades amb l'energia i el canvi climàtic.	
6. Implicar-se en projectes compartits de millora de l'entorn que tinguin l'energia com a protagonista.	
7. Inculcar bones pràctiques respecte a l'ús sostenible de l'energia en la comunitat educativa.	
8. Altres:	

Pla d'acció curs 2018/2019

1. *Augmentar la formació i el control als alumnes per fomentar comportaments d'ús eficient de l'energia, tant a l'escola com a casa. (Per exemple: campanyes de conscienciació, tallers, xerrades, projecció de documentals...)*
2. *Afavorir la implicació del personal docent i no docent en l'estalvi d'energia.*
3. *Recordar i incentivar l'aplicació diària de les bones pràctiques respecte a l'ús de l'energia al centre. (Per exemple a través de la comissió ambiental, delegats ambientals, ecobrigades, concurs ecoaula...)*

4. *Substituir els aparells elèctrics antics per altres que siguin energèticament més eficients.*
5. *Substituir les bombetes incandescent per altres de més eficients.*
6. *Vigilar que no es deixin aparells en posició d'espera (stand by).*
7. *Utilitzar llum natural sempre que sigui possible.*
8. *Evitar infiltracions d'aire a través de portes i finestres tancades.*
9. *Instal·lar voladissos, persianes o cortines on faci falta.*
10. *Ajustar les temperatures dels termòstats a més de 24°C a l'estiu i a menys de 21°C a l'hivern.*

Eix temàtic: residus

<i>Diagnosi de la situació inicial</i>	<i>Sí</i>	<i>No</i>	<i>NS*</i>
1) Heu fet mai/ teniu iniciada una ecoauditoria de residus al centre?		x	
2) S'ha definit un decàleg de bones pràctiques respecte a la gestió dels residus del centre?	X		
3) S'ha incorporat el problema ambiental dels residus al projecte curricular del centre?	X (*)		
4) Hi ha algú responsable de vigilar que se separen correctament els residus?	X		
5) Es fan activitats amb els alumnes que els ensenyin la necessitat de reduir, reutilitzar i reciclar els residus?	X		
6) Es coneix la gestió municipal dels residus generats al centre?	X (*)		
7) Es fan sortides amb els alumnes a instal·lacions de tractament de residus?	X		
8) Controlau que els residus seleccionats van a parar al contenidor de carrer correcte?	X		
9) S'incentiva els alumnes a llençar els residus al poal corresponent (concursos, reconeixements, vigilància durant el pati, brigades)?	X		
10) Es fomenta la reducció entre els membres de la comunitat educativa (envasos retornables, cartutxos de tinta reutilitzables)?		x	
11) Es fomenta la reutilització entre els membres de la comunitat educativa (envasos, televisors, caps de cartó, bidons)?		x	
12) Teniu algun punt verd a l'escola on hi hagi contenidors de recollida selectiva de residus?	X		
13) Teniu senyalitzat clarament als poals i contenidors quins residus s'hi poden llençar?	X		
14) Es fa recollida per al reciclatge de mòbils?	X		
15) Utilitzau preferentment paper reciclat?	X		
16) Es reutilitza el paper usat per una cara?	X		
17) S'anima els professors a fer només les fotocòpies necessàries i a fer-les a doble cara?	X		
18) Els alumnes poden lliurar els treballs de totes les assignatures en format digital?		X	
19) Es reutilitzen els llibres de text?	X		
20) Al bar, al menjador o a altres zones comunes, s'utilitza vaixela i coberteria d'un sol ús?		X	
21) Es fa una separació efectiva dels envasos de vidre?			X
22) Es fa una separació efectiva dels envasos lleugers i dels embalatges plàstics?	X		
23) Es fomenta l'ús de carmanyoles i cantimplores, o un altre sistema reutilitzable, per transportar el menjar i la beguda?		X	
24) Es fa compost a l'escola?	X		
25) Es recicla l'oli de cuina usat?		X	
26) Teniu un contenidor per a piles on els alumnes i el personal puguin tirar les piles velles de l'escola i de casa?	X		
27) Teniu algun sistema de recollida de tòners i cartutxos d'impressió i lliurament a un gestor adequat?	X		
28) Teniu identificats els residus perillosos que es generen al centre (piles, envasos de productes químics, medicaments caducats, tubs fluorescents, equips electrònics, mòbils, etc.) i la forma de gestionar-los correctament?	X		

*No ho sé / No correspon

Objectius per a aquest curs	
1. Dur a terme una auditoria de residus al centre educatiu.	
2. Millorar la gestió dels residus al centre (selecció adequada i fer-los arribar al punt adequat) i	

implicar-hi tota la comunitat educativa.	
3. Integrar en el currículum coneixements sobre la gestió dels residus que capacitin per a l'acció responsable.	
4. Reduir la generació de residus (de paper, de envasos, no reciclables, ...)	x
5. Reutilitzar la fracció orgànica de residus (fer compost, menjar per als animals).	x
6. Aconseguir espais de trobada i instruments que possibilitin la participació de tota la comunitat educativa, especialment de l'alumnat, en la presa de decisions.	
7. Fer una bona comunicació de les actuacions que es duen a terme relacionades amb els residus.	
8. Implicar-se en projectes de recollida selectiva del municipi, donant exemple al poble.	x
9. Fomentar la reutilització dels llibres de text i de lectura.	x
10. Altres... v. document EXEMPLES D'ACCIONS a la web del Servei d'Educació Ambiental: http://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/	

Si pertoca, objectius per al curs 2019/2020	
1. Dur a terme una auditoria de residus al centre educatiu.	
2. Millorar la gestió dels residus al centre (selecció adequada i fer-los arribar al punt adequat) i implicar-hi tota la comunitat educativa.	
3. Integrar en el currículum coneixements sobre la gestió dels residus que capacitin per a l'acció responsable.	
4. Reduir la generació de residus (de paper, de envasos, no reciclables, ...)	
5. Reutilitzar la fracció orgànica de residus (fer compost, menjar per als animals).	
6. Aconseguir espais de trobada i instruments que possibilitin la participació de tota la comunitat educativa, especialment de l'alumnat, en la presa de decisions.	
7. Fer una bona comunicació de les actuacions que es duen a terme relacionades amb els residus..	
8. Implicar-se en projectes de recollida selectiva del municipi, donant exemple al poble.	
9. Fomentar la reutilització dels llibres de text i de lectura.	
10. Altres:	
Pla d'acció curs 2018/2019	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Designar un responsable de residus, o més, que s'encarregui de vigilar que les fraccions se separen bé i es gestionen correctament (per exemple, comissió ambiental, delegats ambientals, ecobrigades, etc.). 2. Definir instruccions, bones pràctiques, etc. sobre la correcta gestió dels residus al centre educatiu i fer-les extensives a les famílies. 3. Col·locar estratègicament contenidors per a totes les fraccions de residus, i indicar a cadascun quins residus s'hi poden llençar. 4. Elaborar compost a partir de les restes orgàniques, i utilitzar-lo a l'hort o al jardí. 5. Formar o conscienciar el personal docent i no docent en bones pràctiques respecte als residus. 6. Organitzar activitats que fomentin la pràctica de reduir, reutilitzar i reciclar les diverses fraccions de residus (per exemple jocs, contes, tallers, xerrades, mercadets d'intercanvi, projecció de documentals, concurs ecoaula, concurs ecopati, etc.). 7. Controlar l'activitat reprogràfica (per exemple configurar les impressions a doble cara, limitar el nombre de fotocòpies, revisar les mides de les convocatòries, els avisos, etc.). 8. Potenciar les comunicacions i el lliuraments de treballs, etc. en suport digital. 	

Eix temàtic: mobilitat

<i>Diagnosi de la situació inicial</i>	<i>Sí</i>	<i>No</i>	<i>NS*</i>
1) Heu fet mai una ecoauditoria de mobilitat al centre?		X	
2) Hi ha una bona col·laboració de l'ajuntament amb el centre per a una mobilitat adequada (policia local a les hores d'entrada i sortida, carrils bici, bus escolar subvencionat, sessions de seguretat viària, bona senyalització i passos de vianants suficients, etc.)?	X		
3) Hi ha servei de transport escolar al centre?	X		
4) Informau de les alternatives de transport públic que hi ha per arribar fins al centre?	X		
5) Teniu suficients aparcaments per a bicicletes a l'escola?	X		
6) Hi ha alguna iniciativa per fomentar que els pares facin torns per acompanyar els fills a l'escola?			X
7) Hi ha alguna iniciativa per fomentar que els pares acompanyin els fills a peu?		X	
8) Hi ha alguna iniciativa per fomentar que el personal de l'escola comparteixi cotxe?	X		
9) Es plantegen alternatives al transport privat a l'hora de fer sortides escolars?	X		

*No ho sé / No correspon

Objectius per a aquest curs (tria-ne un com a mínim)	
1. Dur a terme una auditoria sobre la mobilitat al centre.	
2. Engregar un pla per reduir el nombre de vehicles privats, fomentar l'ús del transport públic i incentivar els desplaçaments a peu, en bicicleta, ...	X
3. Implicar-se en projectes de millora de la mobilitat al municipi.	
4. Altres... v. document EXEMPLES D'ACCIONS a la web del Servei d'Educació Ambiental: http://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/	

Si pertoca, objectius per al curs 2019/2020	
1. Dur a terme una auditoria sobre la mobilitat al centre.	
2. Engregar un pla per reduir el nombre de vehicles privats, fomentar l'ús del transport públic i incentivar els desplaçaments a peu, en bicicleta, ...	
3. Implicar-se en projectes de millora de la mobilitat al municipi.	
4. Altres...	
Pla d'acció curs 2018/2019	

1. Fer activitats amb els alumnes en què es relacioni la mobilitat amb el canvi climàtic.
2. Fer activitats en què es relacionin els diversos mitjans de transport amb la seguretat, la qualitat de l'aire i la contaminació acústica.
3. Informar la gent de les diverses opcions que hi ha per arribar al centre, amb plànols, tarifes i horaris.
4. Estudiar els punts crítics de seguretat que poden dissuadir la gent d'anar al centre a peu o en vehicles no motoritzats, i quines solucions poden tenir.
5. Organitzar un sistema de compartir cotxes, tant per a famílies com per al personal del centre.
6. Llançar una campanya per fomentar que els desplaçaments que tinguin el centre com a punt de sortida o destinació es facin bé a peu o bé amb bicicleta o patinet (també en horari escolar, en les classes d'educació física o per a fer els encàrrecs).
7. Proposar camins escolars i carrils bici.

Eix temàtic: consum responsable

<i>Diagnosi de la situació inicial</i>	Sí	No	NS*
1) Heu fet mai una ecoauditoria de consum al centre?			X
2) Es duen a terme mesures d'estalvi energètic al centre?	X		
3) Es duen a terme mesures d'estalvi d'aigua al centre?	X		
4) Es duen a terme mesures de reducció, reutilització i reciclatge de residus al centre?	X		
5) Es planegen prèviament les compres a fi de comprar només el que és estrictament necessari?	X		
6) Habitualment compreu materials i productes amb criteris ambientals (productes locals, reciclats, amb ecoetiquetes, amb el contingut mínim de substàncies perilloses)?			X
7) Habitualment compreu materials i productes que produeixin els residus mínims? (productes que no siguin d'un sol ús, amb poc embalatge, envasos retornables o recarregables)			X
8) A la cafeteria o al menjador, s'utilitzen productes en dosis individuals?	X		
9) A la cafeteria o al menjador, s'ofereixen productes locals, d'agricultura ecològica o de comerç just?			X
10) Es reutilitzen els llibres de text?	X		
11) Utilitzau preferentment paper reciclat a l'escola?	X		
12) Hi ha un manteniment periòdic que faci incrementar la vida útil de les coses (mobiliari, instal·lacions, aparells)?	X		
13) Es parla als alumnes sobre el comerç just i la producció sostenible?	X		
14) Es fan activitats amb els alumnes sobre el consumisme i la tendència de "comprar-tudar-tirar"?	X		
15) Es tracten, amb els alumnes, els impactes del consum excessiu de recursos i la petjada ecològica?	X		
16) Es consciència els alumnes de la necessitat de conservar en bon estat el material escolar propi i el del centre?	X		
17) Es consciència el personal docent i no docent de no fer un consum excessiu de recursos al centre?	X		
18) Comprau, o feis comprar sovint als pares, material que només s'utilitzarà un cop (disfresses, manualitats, decoracions efímeres, etc.)?		X	

*No ho sé / No correspon

Objectius per a aquest curs	
1. Reduir el consum de recursos al centre (aigua, energia, materials, ...)	X
2. Aplicar criteris ambientals en les compres i en les activitats de les diverses àrees i departaments.	X
3. Sensibilitzar la comunitat educativa de la necessitat de consumir responsablement en la vida diària.	X
4. Promoure el comerç de proximitat (quilòmetre zero).	X

5. Donar a conèixer el comerç just, com una forma de comerç responsable i compromesa.	x
6. Altres... v. document EXEMPLES D'ACCIONS a la web del Servei d'Educació Ambiental: http://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/	

Si pertoca, objectius per al curs 2019/2020	
1. Reduir el consum de recursos al centre (aigua, energia, materials, ...)	
2. Aplicar criteris ambientals en les compres i en les activitats de les diverses àrees i departaments.	
3. Sensibilitzar la comunitat educativa de la necessitat de consumir responsablement en la vida diària.	
4. Promoure el comerç de proximitat (quilòmetre zero).	
5. Donar a conèixer el comerç just, com una forma de comerç responsable i compromesa.	
6. Altres:	

Pla d'acció curs 2018/2019
1. Definir instruccions, bones pràctiques, etc. sobre un consum sostenible al centre i fer-les extensives a les famílies.
2. Implantar un sistema de reutilització de llibres de text, de material escolar, d'uniformes, o altres.
3. Estudiar exemples del cicle de vida d'alguns productes (envasos inclosos): quin camí han fet per arribar a nosaltres, i on aniran a parar un cop usats.
4. Organitzar un mercadet sostenible, d'intercanvi i informatiu.
5. Consumir només productes locals o ecològics al berenar o al dinar com a mínim un dia a la setmana.
6. Introduir alguns productes locals, ecològics o de comerç just a la cafeteria del centre.

Eix temàtic: biodiversitat

<i>Diagnosi de la situació inicial</i>	Sí	No	NS*
1) S'ha incorporat l'estudi de la biodiversitat al projecte curricular del centre?			X
2) Es fan activitats a tots els nivells relacionades amb la importància de la biodiversitat?		X	
3) Heu fet algun estudi de les espècies de flora i fauna presents al vostre centre?	X		
4) Es fan sortides a espais naturals protegits?	X		
5) Es fan sortides al medi natural (platges, boscs, etc.)?	X		
6) S'aprofiten aquestes sortides per estudiar la natura, identificar allò que la fa malbé i fer propostes d'actuació?	X		
7) Es manté un comportament respectuós amb el medi (no deixar fems, no fer renou, no fer malbé les plantes, no molestar els animals, etc.)?			X
8) Heu fet mai una repoblació forestal?			X
9) Teniu cura d'algun animal que visqui al centre o a l'entorn del centre?		X	

*No ho sé / No correspon

Objectius	
Afavorir que els alumnes coneguin, valorin i respectin la fauna i la flora, en general, i la de les Illes Balears, en particular.	X
Conèixer els ecosistemes de les Illes Balears, i la seva importància i fragilitat (boscos, zones humides, platges i dunes, praderies submarines, etc.)	
Estudiar l'entorn proper al centre, fomentar-ne el respecte, alhora que identificar allò que podem millorar i actuar-hi.	
Fomentar la visió de l'ésser humà com un element més de l'ecosistema	
Sensibilitzar i promoure el debat entre l'alumnat sobre l'impacte que determinades accions humanes provoquen en la natura.	
Donar a conèixer els riscos dels incendis forestals, i què es pot fer per evitar-los.	X
Fomentar actituds de respecte envers els animals: fer veure la responsabilitat que tenim sobre els animals domèstics, la importància de no abandonar-los o maltractar-los, el mal que es fa tenint un animal salvatge en captivitat i el mal que es pot fer si s'allibera un animal exòtic al medi natural.	X
Fomentar una actitud positiva envers les normes de protecció d'espècies i espais naturals, i el treball científic previ que els dona suport.	X
Altres... v. document EXEMPLES D'ACCIONS a la web del Servei d'Educació Ambiental: http://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/	

Si pertoca, objectius per al curs 2019/2020	
Afavorir que els alumnes coneguin, valorin i respectin la fauna i la flora, en general, i la de les Illes Balears, en particular.	
Conèixer els ecosistemes de les Illes Balears, i la seva importància i fragilitat (boscos, zones humides, platges i dunes, praderies submarines, etc.)	
Estudiar l'entorn proper al centre, fomentar-ne el respecte, alhora que identificar allò que podem millorar i actuar-hi.	
Fomentar la visió de l'ésser humà com un element més de l'ecosistema	
Sensibilitzar i promoure el debat entre l'alumnat sobre l'impacte que determinades accions humanes provoquen en la natura.	
Donar a conèixer els riscos dels incendis forestals, i què es pot fer per evitar-los.	
Fomentar actituds de respecte envers els animals: fer veure la responsabilitat que tenim sobre els animals domèstics, la importància de no abandonar-los o maltractar-los, el mal que es fa tenint un animal salvatge en captivitat i el mal que es pot fer si s'allibera un animal exòtic al medi natural.	
Fomentar una actitud positiva envers les normes de protecció d'espècies i espais naturals, i el treball científic previ que els dona suport.	
Altres:	

Pla d'acció curs 2018/2019
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fer un concurs de lemes per a una campanya contra incendis. 2. Organitzar un concurs de fotografia (per exemple, de flora i fauna de les Illes Balears, d'amenaques a la biodiversitat, de fotografia de denúncia, etc.) 3. Organitzar alguna activitat de neteja del litoral o participar-hi. 4. Estudiar l'entorn proper al centre i col·laborar en el seu manteniment. 5. Veure alguna pel·lícula o documental relacionat amb el respecte al medi natural. 6. Fer activitats de recerca sobre algun dels problemes que amenacen la biodiversitat i el planeta, i proposar solucions.

Annexe 2: Graella de puntuacions concurs ecoaula.

GRAELLA DE PUNTUACIONS PER A L'AULA

PROFESSOR/A:

AQUESTA GRAELLA SERVEIX PER DOS MESOS

Neteja	__/__/__	__/__/__
No hi ha papers pel terra: 1 punt		
Les taules no estan pintades: 1 punt		
TOTAL		
Decoració *	__/__/__	__/__/__
Hi ha pòsters fets pels alumnes amb material reciclat: 1 punt per cadascun		
Hi ha exposicions (murals, dibuixos...) relacionades amb el medi ambient: 1 punt per cadascun		
Hi ha plantes vives!: 1 punt per cadascuna		
TOTAL		
Energia	__/__/__	__/__/__
Finestres obertes amb la calefacció engegada: 0		
Finestres tancades amb la calefacció engegada: 1		
Recollida selectiva (paper, envasos) *	__/__/__	__/__/__
Hi ha contenidors de reciclatge, no importa l'estat: 1 punt		
Els contenidors estan ben etiquetats i cuidats: 1 punt		
La recollida selectiva està ben feta: 1 punt		
TOTAL		
Reutilització de paper *	__/__/__	__/__/__
Hi ha caps a la taula del professor, no importa l'estat: 1 punt		
La capsa etiquetada i cuidada: 1 punt		
La capsa recull íntegrament paper per a reutilitzar: 1 punt		
TOTAL		
Llums apagades	__/__/__	__/__/__
SI: 1 punt		
NO: 0 punts		
Cartells interruptors fluorescents amb correspondència correcta i ben cuidats	__/__/__	__/__/__
SI: 1 punt		
NO: 0 punts		

Decoració

No es considerarà la puntuació obtinguda en les revisions anteriors, és a dir, sense tenir en compte l'evolució o millora sinó simplement si hi ha o no decoració en el moment de la revisió.

Recollida selectiva (paper, envasos) i reutilització de paper

No es considerarà la puntuació obtinguda en les revisions anteriors, és a dir, sense tenir en compte l'evolució o millora sinó simplement si hi ha o no caps i la seva decoració en el moment de la revisió.

Annexe 3: Projecte d'ambientalització IES Algarb.

ANNEX 2

Projecte d'ambientalització

[Marcau tots els eixos temàtics que voleu treballar durant aquest curs, i emplenau la fitxa que correspongui: diagnosi inicial, objectius i pla d'acció previst per assolir els objectius. L'assessor ambiental de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca us pot orientar en l'elaboració de l'annex.]

Centre: IES ALGARB

Durada del projecte: Curs escolar 2018/2019 Cursos escolars 2018/2020

Eixos temàtics

1. Eixos prioritaris

X	Aigua
X	Energia i canvi climàtic
X	Residus

2. Altres eixos

X	Consum responsable
X	Hort i jardí
X	Biodiversitat
X	Mobilitat
	Altres: _____

Centres amb intencions i centres que participen per 2n any i no pogueren dur a terme l'auditoria el curs passat, marcau amb una creu l'eix o eixos prioritari dels quals treballareu l'auditoria en aquest curs:

	Aigua
	Energia i canvi climàtic
X	Residus

Diagnosi global de la situació actual. (marcau amb una x aquelles caselles que coresponguin)

<i>Diagnosi general</i>	<i>Sí</i>	<i>No</i>	<i>NS*</i>
1) S'ha incorporat l'educació ambiental en les àrees que s'hi imparteixen?	X		
2) Existeixen equips de treball interdisciplinari amb projectes compartits i contextualitzats?	X		
3) Estan normalitzats els espais de trobada del Comitè Ambiental per tal d'aportar les propostes, consensuar i valorar els objectius i els projectes?	X		
4) Es facilita un temps de dedicació i de trobada conjunta al Comitè Ambiental?	X		
5) Existeixen espais de debat sobre la sostenibilitat on l'alumnat sigui el protagonista?			X
6) Es promou la gestió sostenible de recursos i materials al centre per tal que el projecte d'ambientalització sigui coherent?	X		
7) Existeix algun projecte compartit de millora de l'entorn immediat i que impliqui altres agents externs al centre?			X

*No ho sé / No correspon

Diagnosi i objectius per eixos temàtics. (marcau amb una x aquelles caselles que coresponguin)

Eix temàtic: aigua

<i>Diagnosi de la situació inicial</i>	<i>Sí</i>	<i>No</i>	<i>NS*</i>
--	-----------	-----------	------------

1) Heu fet mai/ teniu iniciada una ecoauditoria d'aigua al centre?	X		
2) S'ha definit un decàleg de bones pràctiques respecte a l'ús sostenible de l'aigua al centre?		X	
3) S'ha incorporat el problema ambiental de l'aigua al projecte curricular del centre?	X		
4) Hi ha algú responsable de vigilar que l'aigua no es malbarata?		X	
5) Hi ha algú encarregat de revisar periòdicament les instal·lacions (aixetes, canonades, etc.)?	X		
6) Hi ha algú encarregat que s'efectuïn les reparacions i el manteniment necessaris?	X		
7) Es fan seguiments periòdics dels consums i de les despeses d'aigua del centre?		X	
8) Es fan activitats relacionades amb l'ús eficient de l'aigua?	X		
9) Es fan sortides amb els alumnes per aprendre els sistemes que utilitzaven els avantpassats per aprofitar l'aigua?	X		
10) S'aprofita l'aigua de pluja?	X		
11) Teniu algun sistema de recuperació d'aigua usada per reutilitzar-la al reg?		X	
12) El jardí o l'hort es reguen amb algun sistema eficient (degoteig o exsudació)?	X		
13) Al jardí teniu plantes autòctones que requereixin baixes aportacions d'aigua?	X		
14) Teniu programadors automàtics de reg per al jardí i l'hort?	X		
15) Teniu cartells amb consells d'estalvi d'aigua vora els punts d'ús d'aigua?	X		
16) Teniu aixetes amb sistemes de reducció del flux d'aigua (airejadors, temporitzadors, accionament amb el colze o amb el peu, electrònics)?	X		
17) Teniu models de cisternes de vàter estalviadors d'aigua (fluxòmetre, botó d'interrupció de descàrrega, doble botó)?	X		
18) Teniu urinaris amb sistemes d'estalvi d'aigua (temporitzador, electrònic)?	X		
19) Teniu rentavaixelles o rentadores amb sistemes d'estalvi d'aigua?			X
20) Teniu fontetes o brolladors d'aigua per beure als patis o als passadissos, amb sistemes d'estalvi i recuperació d'aigua?	X		
21) Teniu algun recordatori que el vàter no és una paperera?	X		
22) Tirau restes d'oli, pintura, dissolvent o altres materials tòxics al desguàs?		X	
23) La neteja de patis i altres superfícies, es fa habitualment amb mànega?	X		
24) S'empren productes de neteja respectuosos amb el medi ambient (sense fosfats, sense clor o ecològics)?			X
25) Indica la darrera lectura del comptador de l'aigua i la data:			

*No ho sé / No correspon

Objectius per a aquest curs

1. Dur a terme una auditoria de l'aigua al centre educatiu.	
2. Millorar la gestió de l'aigua al centre (aprofitar l'aigua de pluja a l'escola, reduir la càrrega contaminant de les aigües residuals de l'escola, etc.)	X
3. Integrar en el currículum coneixements sobre el cicle de l'aigua que capacitin per a l'acció responsable.	X
4. Aconseguir espais de trobada i instruments que possibilitin la participació de tota la comunitat educativa, especialment de l'alumnat, en la presa de decisions.	
5. Fer una bona comunicació de les actuacions que es duen a terme relacionades amb l'aigua.	
6. Implicar-se en projectes compartits de millora de l'entorn que tenguin l'aigua com a protagonista.	X
7. Altres... v. document EXEMPLES D'ACCIONS a la web del Servei d'Educació Ambiental: http://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/	

Si pertoca, objectius per al curs 2019/2020.	
1. Dur a terme una auditoria de l'aigua al centre educatiu.	
2. Millorar la gestió de l'aigua al centre (aprofitar l'aigua de pluja a l'escola, reduir la càrrega contaminant de les aigües residuals de l'escola, etc.)	X
3. Integrar en el currículum coneixements sobre el cicle de l'aigua que capacitin per a l'acció responsable.	X
4. Aconseguir espais de trobada i instruments que possibilitin la participació de tota la comunitat educativa, especialment de l'alumnat, en la presa de decisions.	
5. Fer una bona comunicació de les actuacions que es duen a terme relacionades amb l'aigua.	X
6. Implicar-se en projectes compartits de millora de l'entorn.	
7. Altres...	

Pla d'acció curs 2018/2019
<i>Col·locació de cartells o ferratines amb consells de bones pràctiques vora els punts d'aigua. El disseny d'aquets cartells formarà part del concurs ambiental.</i>
<i>Continuem amb el sistema d'aprofitament d'aigua de pluja del poliesportiu del centre per tant, aquest recurs s'aprofitarà durant aquest curs escolar pel jardí i l'hort del centre.</i>
<i>Definir instruccions, bones pràctiques sobre l'ús sostenible de l'aigua al centre.</i>
<i>Visites guiades pels educadors ambientals del centre d'interpretació d'es Amunts a la Font de Canadella per</i>

comprovar diversos sistemes tradicionals d'aprofitament d'aigua típics de la nostra illa.

Exposició, al PUNT D'INFORMACIÓ AMBIENTAL, del Dia Mundial de l'aigua amb un conjunt d'activitats relacionades per tractar i sensibilitzar de la problemàtica actual.

Fer un registre del consum d'aigua de les aixetes dels banys per tal de determinar si el cabal és adequat o excessiu.

Investigar i conèixer l'itinerari de l'aigua al municipi del centre educatiu: l'abastiment i el tractament.

Augmentar la formació i el control als alumnes per fomentar comportaments d'ús eficient de l'aigua, tant a casa com a l'escola. Taller del GEN-GOB.

Eix temàtic: energia i canvi climàtic

<i>Diagnosi de la situació inicial</i>	<i>Sí</i>	<i>No</i>	<i>NS*</i>
1) Heu fet mai/ teniu iniciada una ecoauditoria d'energia al centre?	X		
2) S'ha definit un decàleg de bones pràctiques respecte a l'ús sostenible de l'energia al centre?		X	
3) S'ha incorporat el problema ambiental de les energies no renovables i el canvi climàtic al currículum del centre?	X		
4) Hi ha algun encarregat de revisar periòdicament les instal·lacions i avisar que es faci el manteniment necessari (llums, climatització, etc.)?	X		
5) Es fan seguiments periòdics dels consums i les despeses d'energia del centre?		X	
6) Es fan activitats educatives relacionades amb les fonts d'energia i l'ús eficient d'energia?	X		
7) Hi ha rètols que recordin l'estalvi d'energia al centre?	X		
8) Teniu sistemes de generació d'energia eòlica o solar en funcionament al centre?	X		
9) Teniu identificades les fonts energètiques que s'utilitzen al centre (electricitat, calefacció, cuines)?		X	
10) Teniu una bona il·luminació a les aules que us permeti treballar sense encendre els llums durant la major part del dia?	X		
11) Els llums que estan més hores encesos, són de baix consum?		X	
12) Hi ha persones encarregades d'apagar els llums quan no són necessaris?	X		
13) Hi ha mecanismes útils per regular l'entrada de llum a les finestres?	X		

14) Posau la calefacció a més de 21 °C?		X	
15) Posau l'aire condicionat a menys de 24 °C?		X	
16) La calefacció i l'aire condicionat estan programats perquè estiguin encesos només les hores i els dies que hi ha gent al centre?	X		
17) Es pot regular la temperatura a les aules i als despatxos (amb termòstats, o apagant els aparells de climatització)?	X		
18) Els radiadors estan col·locats eficientment (lluny de portes i finestres, sense mobles que els cobreixin)?	X		
19) Les finestres tenen un bon aïllament?		X	
20) Les geleres, les rentadores i la resta d'electrodomèstics, són de baix consum?			X
21) Indica la darrera lectura del comptador d'electricitat o gas i la data			

*No ho sé / No correspon

Objectius per a aquest curs	
1. Dur a terme una auditoria energètica al centre educatiu.	
2. Millorar l'eficiència energètica al centre (aïllament de l'edifici,...)	
3. Integrar en el currículum coneixements sobre l'energia i el canvi climàtic que capacitin per a l'acció responsable.	X
4. Aconseguir espais de trobada i instruments que possibilitin la participació de tota la comunitat educativa, especialment de l'alumnat, en la presa de decisions.	X
5. Fer una bona comunicació de les actuacions que es duen a terme relacionades amb l'energia i el canvi climàtic.	X
6. Implicar-se en projectes compartits de millora de l'entorn que tenguin l'energia com a protagonista.	
7. Inculcar bones pràctiques respecte a l'ús sostenible de l'energia en la comunitat educativa.	X
8. Altres... v. document EXEMPLES D'ACCIONS a la web del Servei d'Educació Ambiental: http://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/	

Si pertoca, objectius per al curs 2019/2020	
1. Dur a terme una auditoria energètica al centre educatiu.	
2. Millorar l'eficiència energètica al centre (aïllament de l'edifici,...)	
3. Integrar en el currículum coneixements sobre l'energia i el canvi climàtic que capacitin per a l'acció responsable.	x
4. Aconseguir espais de trobada i instruments que possibilitin la participació de tota la comunitat educativa, especialment de l'alumnat, en la presa de decisions.	
5. Fer una bona comunicació de les actuacions que es duen a terme relacionades amb l'energia i el canvi climàtic.	x

6. Implicar-se en projectes compartits de millora de l'entorn que tinguin l'energia com a protagonista.	
7. Inculcar bones pràctiques respecte a l'ús sostenible de l'energia en la comunitat educativa.	x
8. Altres:	

Pla d'acció curs 2018/2019

-Aprofitar la instal·lació realitzada de la placa d'energia fotovoltaica a la sala de professors per carregar els ordinadors portàtils i mòbils i així estalviar el consum d'energia convencional substituïnt-la per un tipus d'energia renovable.

-Participar en les xerrades i visites a exposicions organitzades pel CSIC, GEN- GOB, DEIXALLES dins de les temàtiques de l'energia, canvi climàtic, biodiversitat i alimentació. Km 0

-Promoure a totes les aules l'ús de llum natural sempre que sigui possible.

-Vigilar que no es deixin aparells en posició d'espera (stand by) a les aules d'informàtica, sala de profes, caporalia d'estudis ,secretaria, consergeria i sala d'audiovisuals

-Continuar amb un responsable a la sala de professors que controli que ordinadors i llums es mantegin apagats al finalitzar la jornada lectiva i els caps de setmana.

-Realitzar les activitats oferides per Amics de la Terra referents a: Aliments Km 0 i energies.

--Mantenir el punt de recarrega d'electricitat mitjançant la bicicleta estàtica amb el sistema pertinent.

-Repoblar els espais enjardinats amb espècies autòctones.

-Participar en la campanya "la hora del planeta" fent que s'apaguin els llums el dia fixat i afegir-ne a la campanya

Eix temàtic: residus

<i>Diagnosi de la situació inicial</i>	<i>Sí</i>	<i>No</i>	<i>NS*</i>
1) Heu fet mai/ teniu iniciada una ecoauditoria de residus al centre?		x	
2) S'ha definit un decàleg de bones pràctiques respecte a la gestió dels residus del centre?	x		
3) S'ha incorporat el problema ambiental dels residus al projecte curricular del centre?	x		
4) Hi ha algú responsable de vigilar que se separen correctament els residus?		x	
5) Es fan activitats amb els alumnes que els ensenyin la necessitat de reduir, reutilitzar i reciclar els residus?	x		
6) Es coneix la gestió municipal dels residus generats al centre?	x		
7) Es fan sortides amb els alumnes a instal·lacions de tractament de residus?	x		
8) Controlau que els residus seleccionats van a parar al contenidor de carrer correcte?	x		
9) S'incentiva els alumnes a llençar els residus al poal corresponent (concursos, reconeixements, vigilància durant el pati, brigades)?	x		
10) Es fomenta la reducció entre els membres de la comunitat educativa (envasos retornables, cartutxos de tinta reutilitzables)?	x		
11) Es fomenta la reutilització entre els membres de la comunitat educativa (envasos, televisors, capsas de cartó, bidons)?	x		
12) Teniu algun punt verd a l'escola on hi hagi contenidors de recollida selectiva de residus?	x		
13) Teniu senyalitzat clarament als poals i contenidors quins residus s'hi poden llençar?	x		
14) Es fa recollida per al reciclatge de mòbils?		x	
15) Utilitzau preferentment paper reciclat?	x		
16) Es reutilitza el paper usat per una cara?	x		
17) S'anima els professors a fer només les fotocòpies necessàries i a fer-les a doble cara?	x		
18) Els alumnes poden lliurar els treballs de totes les assignatures en format digital?			x
19) Es reutilitzen els llibres de text?	x		
20) Al bar, al menjador o a altres zones comunes, s'utilitza vaixel·la i cobrteria d'un sol ús?		x	
21) Es fa una separació efectiva dels envasos de vidre?	x		
22) Es fa una separació efectiva dels envasos lleugers i dels embalatges plàstics?	x		
23) Es fomenta l'ús de carmanyoles i cantimplors, o un altre sistema reutilitzable, per transportar el menjar i la beguda?	x		
24) Es fa compost a l'escola?	x		
25) Es recicla l'oli de cuina usat?	x		
26) Teniu un contenidor per a piles on els alumnes i el personal puguin tirar les piles velles de l'escola i de casa?	x		

27) Teniu algun sistema de recollida de tòners i cartutxos d'impressió i lliurament a un gestor adequat?	x		
28) Teniu identificats els residus perillosos que es generen al centre (piles, envasos de productes químics, medicaments caducats, tubs fluorescents, equips electrònics, mòbils, etc.) i la forma de gestionar-los correctament?	x		

*No ho sé / No correspon

Objectius per a aquest curs	
1. Dur a terme una auditoria de residus al centre educatiu.	x
2. Millorar la gestió dels residus al centre (selecció adequada i fer-los arribar al punt adequat) i implicar-hi tota la comunitat educativa.	x
3. Integrar en el currículum coneixements sobre la gestió dels residus que capacitin per a l'acció responsable.	x
4. Reduir la generació de residus (de paper, de envasos, no reciclables, ...)	x
5. Reutilitzar la fracció orgànica de residus (fer compost, menjar per als animals).	x
6. Aconseguir espais de trobada i instruments que possibilitin la participació de tota la comunitat educativa, especialment de l'alumnat, en la presa de decisions.	x
7. Fer una bona comunicació de les actuacions que es duen a terme relacionades amb els residus.	x
8. Implicar-se en projectes de recollida selectiva del municipi, donant exemple al poble.	
9. Fomentar la reutilització dels llibres de text i de lectura.	
10. Altres... v. document EXEMPLES D'ACCIONS a la web del Servei d'Educació Ambiental: http://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/	

Si pertoca, objectius per al curs 2019/2020	
1. Dur a terme una auditoria de residus al centre educatiu.	
2. Millorar la gestió dels residus al centre (selecció adequada i fer-los arribar al punt adequat) i implicar-hi tota la comunitat educativa.	
3. Integrar en el currículum coneixements sobre la gestió dels residus que capacitin per a l'acció responsable.	
4. Reduir la generació de residus (de paper, de envasos, no reciclables, ...)	
5. Reutilitzar la fracció orgànica de residus (fer compost, menjar per als animals).	
6. Aconseguir espais de trobada i instruments que possibilitin la participació de tota la comunitat educativa, especialment de l'alumnat, en la presa de decisions.	
7. Fer una bona comunicació de les actuacions que es duen a terme relacionades amb els residus..	
8. Implicar-se en projectes de recollida selectiva del municipi, donant exemple al poble.	

9. Fomentar la reutilització dels llibres de text i de lectura.	
10. Altres:	

Pla d'acció curs 2018/2019	
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Es continua amb el projecte propi de reutilització de llibres de text al centre.</i> - <i>Es continua amb el projecte de control de fotocòpies amb un nombre concret per a cadascú dels professors/es i l' utilització per les dues cares</i> - <i>Es plantegen diverses activitats relacionades amb la reducció de residus al centre:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>A) Concurs de reducció de l'alumini al centre</i> - <i>B) Reducció del consum d'envasos lleugers</i> - <i>C) Activitat de creació d'objectes a partir de la reutilització de diversos materials.</i> <p><i>Totes aquestes actuacions s'inclouen dins el concurs ECOAULA que es desenvolupa, per blocs, durant tot el curs escolar.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Fer una planificació de recollida selectiva de residus, sent les pròpies aules responsables del seus fems.</i> - <i>Per treballar la reutilització es proposa un "Mercat d'intercanvi d'objectes". Aquest es celebrarà el Dia del Centre i a la festa de Nadal</i> - <i>Visualització del documental "Comprar - Tirar - Comprar" i posterior anàlisi i crítica mitjançant un qüestionari elaborat per la comissió ambiental.</i> - <i>Activitats relacionades amb el càlcul de la petjada ecològica a partir d'un document de l'associació Amics de la Terra.</i> - <i>Realització de tallers de reutilització: "La teva vida dins un bric", " Boc n'roll", "Jardí vertical amb ampolles de plàstic", "Jardí vertical amb palets", "mobiliari necessari pel centre amb material de rebuig", " Amb una vella samarreta ,hem faig una borseta".</i> - <i>Elaborar compost a partir de les restes de jardineria del centre conjuntament amb l'aportació de restes orgànics de les pels de fruita del Dia del Esmorzar Estrella en el qual es dona una peça de fruita a tots els alumnes , professors, personal de consergeria, secretaria i neteja del centre.</i> - <i>Realització d'una ecoauditoria de residus al centre amb la col·laboració de la Conselleria de Mediambient.</i> - <i>Projecte "plàstic 0 ". Es tracta d'una recollida de sorra d'un lloc concret de la platja mitjançant un protocol científic avalat per un científic del CESIC juntament amb el grup ecologista GEN-GOB d'Eivissa. La recollida i posterior anàlisi de la presència de micro i mesolpàstics es realitza una volta al mes per diferents grups de l'institut.</i> 	

Eix temàtic: mobilitat

<i>Diagnosi de la situació inicial</i>	<i>Sí</i>	<i>No</i>	<i>NS*</i>
1) Heu fet mai una ecoauditoria de mobilitat al centre?		x	
2) Hi ha una bona col·laboració de l'ajuntament amb el centre per a una mobilitat adequada (policia local a les hores d'entrada i sortida, carrils bici, bus escolar subvencionat, sessions de seguretat viària, bona senyalització i passos de vianants suficients, etc.)?			
3) Hi ha servei de transport escolar al centre?	x		
4) Informau de les alternatives de transport públic que hi ha per arribar fins al centre?	x		
5) Teniu suficients aparcaments per a bicicletes a l'escola?	x		
6) Hi ha alguna iniciativa per fomentar que els pares facin torns per acompanyar els fills a l'escola?			x
7) Hi ha alguna iniciativa per fomentar que els pares acompanyin els fills a peu?			x
8) Hi ha alguna iniciativa per fomentar que el personal de l'escola comparteixi cotxe?		x	
9) Es plantegen alternatives al transport privat a l'hora de fer sortides escolars?	x		

*No ho sé / No correspon

Objectius per a aquest curs (tria-ne un com a mínim)	
1. Dur a terme una auditoria sobre la mobilitat al centre.	
2. Engegar un pla per reduir el nombre de vehicles privats, fomentar l'ús del transport públic i incentivar els desplaçaments a peu, en bicicleta, ...	x
3. Implicar-se en projectes de millora de la mobilitat al municipi.	
4. Altres... v. document EXEMPLES D'ACCIONS a la web del Servei d'Educació Ambiental: http://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programes_de_centres_ecoambientals-4666/	

Si pertoca, objectius per al curs 2019/2020	
1. Dur a terme una auditoria sobre la mobilitat al centre.	
2. Engegar un pla per reduir el nombre de vehicles privats, fomentar l'ús del transport públic i incentivar els desplaçaments a peu, en bicicleta, ...	
3. Implicar-se en projectes de millora de la mobilitat al municipi.	
4. Altres...	

Pla d'acció curs 2018/2019

- Utilitzar el transport públic per diverses sortides extraescolars.
- Anar caminant a les activitats programades a la platja.(recollida de residus, kayak, jocs...)
- Participar, tots els alumnes de 3r d'ESO , en el "DIA DE LA BICI" organitzat pels alumnes del Cicle Formatiu fent un recorregut pels voltants del poble utilitzant la bicicleta.
- Taller de bicis pels alumnes de 1r d'ESO per facilitar el maneig de la bicicleta, fer petites reparacions i fomentar l' ús de la mateixa com a medi de transport ecològic i sostenible.

Controlar i premiar als alumnes que utilitzen la bicicleta com a medi de transport per arribar al institut

Eix temàtic: consum responsable

Diagnosi de la situació inicial	Sí	No	NS*
1) Heu fet mai una ecoauditoria de consum al centre?		x	
2) Es duen a terme mesures d'estalvi energètic al centre?	x		
3) Es duen a terme mesures d'estalvi d'aigua al centre?	x		
4) Es duen a terme mesures de reducció, reutilització i reciclatge de residus al centre?	x		
5) Es planegen prèviament les compres a fi de comprar només el que és estrictament necessari?		x	
6) Habitualment compreu materials i productes amb criteris ambientals (productes locals, reciclats, amb ecoetiquetes, amb el contingut mínim de substàncies perilloses)?		x	
7) Habitualment compreu materials i productes que produeixin els residus mínims? (productes que no siguin d'un sol ús, amb poc embalatge, envasos retornables o recarregables)	x		
8) A la cafeteria o al menjador, s'utilitzen productes en dosis individuals?	x		
9) A la cafeteria o al menjador, s'ofereixen productes locals, d'agricultura ecològica o de comerç just?	x		
10) Es reutilitzen els llibres de text?	x		
11) Utilitzau preferentment paper reciclat a l'escola?	x		
12) Hi ha un manteniment periòdic que faci incrementar la vida útil de les coses (mobiliari, instal·lacions, aparells)?	x		
13) Es parla als alumnes sobre el comerç just i la producció sostenible?	x		
14) Es fan activitats amb els alumnes sobre el consumisme i la tendència de "comprar-tirar"?	x		
15) Es tracten, amb els alumnes, els impactes del consum excessiu de recursos i la petjada ecològica?	x		

16) Es consciència els alumnes de la necessitat de conservar en bon estat el material escolar propi i el del centre?	x		
17) Es consciència el personal docent i no docent de no fer un consum excessiu de recursos al centre?	x		
18) Comprau, o feis comprar sovint als pares, material que només s'utilitzarà un cop (disfresses, manualitats, decoracions efímeres, etc.)?		x	

*No ho sé / No correspon

Objectius per a aquest curs		
1. Reduir el consum de recursos al centre (aigua, energia, materials, ...)		x
2. Aplicar criteris ambientals en les compres i en les activitats de les diverses àrees i departaments.		x
3. Sensibilitzar la comunitat educativa de la necessitat de consumir responsablement en la vida diària.		x
4. Promoure el comerç de proximitat (quilòmetre zero).		x
5. Donar a conèixer el comerç just, com una forma de comerç responsable i compromesa.		x
6. Altres... v. document EXEMPLES D'ACCIONS a la web del Servei d'Educació Ambiental: http://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/		

Si pertoca, objectius per al curs 2019/2020		
1. Reduir el consum de recursos al centre (aigua, energia, materials, ...)		
2. Aplicar criteris ambientals en les compres i en les activitats de les diverses àrees i departaments.		
3. Sensibilitzar la comunitat educativa de la necessitat de consumir responsablement en la vida diària.		
4. Promoure el comerç de proximitat (quilòmetre zero).		
5. Donar a conèixer el comerç just, com una forma de comerç responsable i compromesa.		
6. Altres:		

Pla d'acció curs 2018/2019

Continuar amb el sistema de reutilització de llibres de text.

- *Organitzar un mercat d'intercanvi d'objectes variats, material escolar, audiovisual i informàtic.*
- *Utilitzar material reciclat per elaborar un objecte útil i un objecte decoratiu. Aquest forma part del concurs ambiental del centre.*
- *Elaboració de, al menys, dos tallers de reutilització d'objectes (brics, taps de plàstic, ampolles de plàstic, palets, samarretes)*
- *Decoració nadalenca del centre amb material reutilitzat.*
- *Realització d'un mural , amb material reciclat per indicar els guanyadors ambientals.*
- *Per tal de donar difusió a les actuacions ambientals i propostes de diverses entitats es manté actualitzat el blog ambiental del centre*
- *Estudiar exemples del cicle de vida d'alguns productes (envasos inclosos): quin camí han fet per arribar a nosaltres, i on aniran a parar un cop usats.*

-

Eix temàtic: hort i jardí

<i>Diagnosi de la situació inicial</i>	<i>Sí</i>	<i>No</i>	<i>NS*</i>
1) Utilitzau un sistema de reg eficient (degoteig o exsudació) en tot el jardí i l'hort?	x		
2) Teniu programat el reg de manera que es tudi el mínim d'aigua (en els millors moments del dia, amb temporitzadors)?		x	
3) Utilitzau productes fitosanitaris ecològics?			x
4) Com a fertilitzant, utilitzau només fems ecològic o compost elaborat al centre?	x		
5) Les restes orgàniques es destinen al compostatge?	x		
6) Predominen les espècies autòctones a les zones enjardinades?	x		
7) Teniu gespa?		x	
8) Teniu sembrades plantes considerades invasores, que es puguin dispersar a zones veïnes?		x	
9) Es tenen en compte les varietats locals a l'hora de sembrar plantes noves?	x		
10) Utilitzau llavors o planters produïts a la zona (fets al centre o per pagesos propers)?	x		

11) Teniu un sistema de torns que permeti que tots els alumnes puguin participar en les tasques de l'hort i el jardí?		x	
12) Els alumnes i els professors poden menjar els productes obtinguts a l'hort?	x		
13) S'aprofiten l'hort i el jardí per estudiar diversos aspectes de coneixement del medi (les plantes, els insectes, el sòl, l'agricultura, el cicle de vida dels organismes, les estacions, les relacions ecològiques, els cicles d'aigua i de nutrients, la dependència de l'home i la natura, etc.)?	x		
14) S'aprofita l'hort per fomentar el respecte al món rural i un coneixement més ampli d'aquest (la pagesia, les eines i la maquinària, el vocabulari)?	x		
15) S'aprofita l'hort per fomentar una alimentació saludable (productes de temporada, naturals)?		x	
16) Es fan sortides per conèixer millor la ruralia i les feines del camp?	x		

*No ho sé / No correspon

Objectius (tria-ne un com a mínim)	
1. Fomentar el respecte a la agroecologia.	
2. Crear, mantenir i estudiar un petit jardí o hort sostenible i ecològic.	x
3. Sensibilitzar els alumnes sobre els beneficis dels aliments de temporada i locals.	
4. Fomentar que es valorin els aliments i que no es tudin.	
5. Proporcionar un recurs educatiu innovador que serveixi per estudiar aspectes de coneixement del medi i per estar en contacte amb la natura.	x
6. Elaborar compost amb restes d'aliments i fullaca, a fi d'obtenir adob orgànic per a l'hort o el jardí.	x
7. Altres... v. document EXEMPLES D'ACCIONS a la web del Servei d'Educació Ambiental: http://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/	

Si pertoca, objectius per al curs 2019/2020	
1. Fomentar el respecte a la agroecologia.	
2. Crear, mantenir i estudiar un petit jardí o hort sostenible i ecològic.	x
3. Sensibilitzar els alumnes sobre els beneficis dels aliments de temporada i locals.	x
4. Fomentar que es valorin els aliments i que no es tudin.	
5. Proporcionar un recurs educatiu innovador que serveixi per estudiar aspectes de coneixement del medi i per estar en contacte amb la natura.	
6. Elaborar compost amb restes d'aliments i fullaca, a fi d'obtenir adob orgànic per a l'hort o el jardí.	x
7. Altres:	

Pla d'acció curs 2018/2019
<ul style="list-style-type: none"> - <i>El treball de manteniment de l'hort i jardí el desenvoluparà els alumnes de FP Bàsica i els alumnes de NEE.</i> - <i>Es planificaran les visites al jardí mediterrani del centre per a la resta de les aules. Derivat d'aquestes visites els alumnes realitzaran diversos treballs relacionats amb: usos tradicionals, medicinals...</i> - <i>Completar l'elaboració de compost al centre amb la introducció de les restes de fruita de l'alumnat, restes de poda i fullaca del manteniment de la zona enjardinada.</i> - <i>Aprofitar la instal·lació de recollida d'aigües pluvials del centre per a regar el jardí i l'hort ecològic.</i> - <i>Repoblar el Jardí Mediterrani , com la resta de zones enjardinades del centre, amb espècies autòctones.</i> - <i>Estudiar els noms de les plantes i les eines, i les feines per cultivar-les, com també la relació que tenen amb la nostra cultura.</i> - <i>Fer activitats per identificar les espècies de plantes i animals que hi ha a l'escola.</i>

Eix temàtic: biodiversitat

<i>Diagnosi de la situació inicial</i>	<i>Sí</i>	<i>No</i>	<i>NS*</i>
1) S'ha incorporat l'estudi de la biodiversitat al projecte curricular del centre?		x	
2) Es fan activitats a tots els nivells relacionades amb la importància de la biodiversitat?		x	
3) Heu fet algun estudi de les espècies de flora i fauna presents al vostre centre?	x		
4) Es fan sortides a espais naturals protegits?	x		
5) Es fan sortides al medi natural (platges, boscs, etc.)?	x		
6) S'aprofiten aquestes sortides per estudiar la natura, identificar allò que la fa malbé i fer propostes d'actuació?	x		
7) Es manté un comportament respectuós amb el medi (no deixar fems, no fer renou, no fer malbé les plantes, no molestar els animals, etc.)?	x		
8) Heu fet mai una repoblació forestal?		x	
9) Teniu cura d'algun animal que visqui al centre o a l'entorn del centre?		x	

*No ho sé / No correspon

Objectius	
1. Afavorir que els alumnes coneguin, valorin i respectin la fauna i la flora, en general, i la de les Illes Balears, en particular.	x
2. Conèixer els ecosistemes de les Illes Balears, i la seva importància i fragilitat (boscos, zones humides, platges i dunes, praderies submarines, etc.)	x
3. Estudiar l'entorn proper al centre, fomentar-ne el respecte, alhora que identificar allò que podem millorar i actuar-hi.	
4. Fomentar la visió de l'ésser humà com un element més de l'ecosistema	
5. Sensibilitzar i promoure el debat entre l'alumnat sobre l'impacte que determinades accions humanes provoquen en la natura.	x
6. Donar a conèixer els riscos dels incendis forestals, i què es pot fer per evitar-los.	x
7. Fomentar actituds de respecte envers els animals: fer veure la responsabilitat que tenim sobre els animals domèstics, la importància de no abandonar-los o maltractar-los, el mal que es fa tenint un animal salvatge en captivitat i el mal que es pot fer si s'allibera un animal exòtic al medi natural.	
8. Fomentar una actitud positiva envers les normes de protecció d'espècies i espais naturals, i el treball científic previ que els dona suport.	
9. Altres... v. document EXEMPLES D'ACCIONS a la web del Servei d'Educació Ambiental:	

http://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/programa_de_centres_ecoambientals-4666/

Si pertoca, objectius per al curs 2019/2020	
1. Afavorir que els alumnes coneguin, valorin i respectin la fauna i la flora, en general, i la de les Illes Balears, en particular.x	
2. Conèixer els ecosistemes de les Illes Balears, i la seva importància i fragilitat (boscós, zones humides, platges i dunes, praderies submarines, etc.)	x
3. Estudiar l'entorn proper al centre, fomentar-ne el respecte, alhora que identificar allò que podem millorar i actuar-hi.	
4. Fomentar la visió de l'ésser humà com un element més de l'ecosistema	
5. Sensibilitzar i promoure el debat entre l'alumnat sobre l'impacte que determinades accions humanes provoquen en la natura.	x
6. Donar a conèixer els riscos dels incendis forestals, i què es pot fer per evitar-los.	x
7. Fomentar actituds de respecte envers els animals: fer veure la responsabilitat que tenim sobre els animals domèstics, la importància de no abandonar-los o maltractar-los, el mal que es fa tenint un animal salvatge en captivitat i el mal que es pot fer si s'allibera un animal exòtic al medi natural.	
8. Fomentar una actitud positiva envers les normes de protecció d'espècies i espais naturals, i el treball científic previ que els dona suport.	x
9. Altres:	

Pla d'acció curs 2018/2019
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Concurs de dibuix per a la campanya contra incendis. Xerrada de conscienciació.</i> - <i>Col·locació del nom científic devora totes les espècies vegetals del centre, tant al Jardí Mediterrani com al hort i la resta del espai verd.</i> - <i>Fer un herbari fotogràfic de les principals espècies vegetals de les Illes Balears i concretament de les Pitiüses destacant els noms científic i els usos tradicionals i medicinals.</i> - <i>Visita als espais naturals protegits d'Eivissa per conèixer els aprofitaments agrícoles tradicionals i conèixer la biodiversitat pròpia d'aquestes àrees:</i> - <i>A) Visita as Amunts: Font de Canadella</i> - <i>B) Visita al Parc Natural de ses Salines d'Eivissa.</i>

- C) Visita al litoral marí del Parc Natural de ses Salines a l'illa de Formentera
- D) Visita al Camp d'aprenentatge de Sa Cala
- Anàlisi del contingut de residus d'un espai concret a la platja i posterior exposició dels resultats al centre.
- Fer una neteja de la platja amb posterior classificació i anàlisi de los residus trobats.
- Projecte de centre "Plàstic 0 a l'escola". Recollida de sorra de la platja d'en bossa mitjançant un protocol científic i posterior anàlisi de la presència de micro i mesoplàstics. (Activitat ja explicada al bloc de RESIDUS)

